"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Meksike $2.50
Visose kitose užsienio šalyse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 30 d., 1915 M. — No. 31

Didėji Karė.

Baigiasi jau metai nuo karės prasidėjimo, bet iki šiol negalima įspeti, kuri pusė viršų paims; ypač vakaruose, ką vokiečiai karės pradžioje laimėjo Belgijoj ir šiaurinėj Francuzijoj, prie tų laimėjimų pasilieka, o kaip kur net daug nužudė, įleido francuzus į savo teritoriją. Visas vokiečių laimėjimas apsiribežiuoja tuom, kad jie išnaikino Belgiją ir šiaurinę Francuziją, o ištikro toliau nenužengė, o kaip kur daug nužudė. Dabar ant vakarinio karės lauko mušiai eina vis tose jau vietose nuo senai, bet juose vokiečiai neįveikia francuzų, o francuzai vokiečių.

Smarkesni mušiai dabar ant vakarinio karės lauko eina Vosges kalnuose. Pereitą subatos dieną francuzai užpuolė keliose vietose vokiečių pozicijas tarp La Fontanelle ir Launois ir atėmė nuo vokiečių pietinę dalį miestelio Launois. Čia nelaisvėn paėmė 700 vokiečių. Kitur eina vien artilerijų imtynės. Smarkus artilerijų besišaudymas per visą subatos dieną ėjo tarp upių Oise ir Aisne; smarkiausiai šaudytasi prie Arlois.

Vosges kalnuose francuzai sudrutino nuo vokiečių atimtas pozicijas. Prie Bau de Sapl nelaisvėn pakliuvo 825 vokiečiai kareiviai ir 11 aficierų. Prie Souchez, Quennevieres, taipgi Le Pretre giriose ir prie Bau de Sapl francuzai paveržė vokiečių apkasus prie Lannois, kur francuzams teko kelios mašininės kanuolės, apart kelių šimtų nelaisvių. Apie nepasisekimus tose apielinkėse praneša ir Berlino raportas.

Vokiečiai vėl bombardavo iš savo didelių kanuolių Francuzijos portą Dunkirke, bet kaip užtikrina Paryžiaus raportas., nedaug ten nuostolių pirdirbo.

Anglijoj karės ministeris, lordas Kitchener organizuoja naują angliską kariumenę iš 2 milionų kareivių, kuri busianti greitai pasiųsta ant karės lauko Francuzijon ir prieš Turkiją prie Dardanelių ir Azijon. Tik kas-žin, ar ištikro Anglijoj yra jau tiek lavinamų kareivių. Ir pirma anglai garsino, kad pasiuntė Francuzijon 2 milionu kareivių, o vienok nesenai karės ministerija pagarsino, kad ant Europos sausžemio yra tik 440,000 kareivių, taigi nepasiųsta ten nei pusės miliono. Norinčių kariumenėn stoti Anglijoj yra mažai, o kad ten nėra priverstino kariumenėj tarnavimo, tai su prievarta, kol Anglijon priešas nejsiveržė, kariumenėn imti negalima, norinčių gi iš liuoso noro pasisamdyti neatsiranda pakaktinai, nes dabartinė karė yra kitokia negu su laukinėmis tautomis, arba su pusiaukinėmis, su kokiomis Anglija nuo senai kares vesdavo, vengdama karių su militariškomis tautomis.

Ant šiaur-rytinio karės lauko, taigi Lenkijoj, Lietuvoj ir Latvijoj austro-vokiečių kariumenei sekasi geriau bent iki šiol. Galicija nuo rusų kariumenės tapo išvalyta, o apie ten ir į Prusus įsiveržimą negali but tuom tarpu nei kalbos, nes rusų kariumenė ant visos karės linijos yra atgal stumiama ir vokiečių kariumenė lenda Rusijon vis giliau, užima daugiau Rusijos kraštų, įsiveržia į tokius, kur pirma, karės pradžioj, jų nebuvo.

Didžiausias mušis, kokio dar ant žemės niekados nebuvo, eina dabar už Varšavą, bet iki šiol be svarbesnių pasekmių, nors abidvi pusės žudo labai daug kareivių. Abudu kraštai pasigiria rods savo neva pasisekimais, bet ar ištikro kuri iš jų tikrai gali girtis pasisekimais, sunku pasakyti, nes pasisekimų nematyt.

Vokiečiai giriasi, jog jie perėjo į kitą upės Narewo pusę ir apvaldė visą jos rytinį krantą nuo Ostrolenkos iki Pultusko, priėjo net iki Bugo ir apvaldė geležinkelį nuo Petrogrado Varšavon ant ploto 12 mylių.

Rusai gi giriasi, kad visus atakus vokiečių kairėj upės Narewo pusėj jie atmušė su dideliais jiems nuostoliais, nors vokiečiai vartoja bombas su nuodingais gazais. Sulyg rusų raporto vokiečiams iki šiol nepasisekė persikelti į kitą upės Narew pusę.

Sulyg rusų raporto, nepasisekė vokiečiams užpuolimas ant tolyn nusistumusių pozicijų prie Novo Georgievsko ir Ivangorodo. Į pietus nuo Liublino, tarp Vislos ir Bugo eina dar vis smarkųs mušiai, bet ir čia vokiečiams nesiseka taip, kaip jie norėtų; miestas Liublin vis yra rusų rankose. Per 12 dienų nesiliaujančių mušių suvienytoms austro-vokiečių kariumenėms pasisekė nužengti vien iki Belžyce. Tarp Wojslawice ir Chmielnik vokiečiai turėjo atgal trauktis, rusams paliko jie savo kanuoles. Smarkųs mušiai, iki šiol neišrišti, eina apielinkėse Sokal, prie upės Bug. Tose apielinkėse vokiečiai ir austrai gavo pastiprinimų.

Lietuvoj vokiečiams taipgi sekasi. Tarp Rozalino ir Šadovo, Kauno gub., vokiečių generolas von Buelow sumušė penktą rusų kariumenės korpusą ir paėmė daug kanuolių ir amunicijos.

Amerikoniškų laikraščių korespondentas Mason užtikrina, jog rusų padėjimas Lenkijoj nėra taip blogas, kaip iš Berlino praneša. Jų atakai ant visos linijos nusilpnėjo. Berlino pasigyrimai buk vokiečiai apgulė tvirtoves Ivangorod ir Novo Georgievsk iš kitų šaltinių iki šiol nepatvirtintas. Austro-vokiečių kariumenė iki šiol priėjo vien prie tos tvirtovės vakarinių fortų, jų sunkių kanuolių šuviai gali juos pasiekti, bet prie rytinių fortų prisiartinti negalėjo, todėl blogame atsitikime įgula su visomis kanuolėmis gali iš tvirtovės išeiti ir sustiprinti lauke stovinčią kariumenę.

Iš Londono užtikrina, jog vokiečių žengimas prie Varšavos tapo sulaikytas ypač ant linijos Blonie-Czersk, į piet-vakarius nuo Varšavos. Pirmiausiai jie nuo piet-vakarių tapo sulaikyti, tai turėjo sustoti ir kariumenė prie Varšavos traukianti nuo šiaur-ryčių. Vokiečiai vienok vis užtikrina, jog jie Varšavą paims. Tas gali atsitikti, bet paėmimas Varšavos dar nereikštų, kad rusai galutinai tapo įveikti. Varšava yra gana sena tvirtovė, ir ją Rusija kaipo tvirtovę palaikė tik Francuzijai reikalaujant. Rusų štabo nuomone, Varšava didelės strategiškos svarbos neturi. Nors vokiečiai Varšavą paimtų, tai rusai dar turi kur trauktis ir traukdamiesi, priversti vokiečius savo linijas ištęsti, o ištęstas, apsilpnytas lengviau įveikti. Didžiausias negerumas yra tame, kad vokiečiai Rusijos kraštus naikina ir žmones vargan stumia.

Kauno gubernijoj vokiečių pirmyn žengimas taipgi tapo sulaikytas, neina jie tuom tarpu ir Rygon, nes laukia pastiprinimo. 30,000 raitelių, sustiprinimui ten buvusios kariumenės, atsiuntė iš Vokietijos. Bet Rusija raitelių, vien kazokų, turi kur kas daugiau negu Vokietija išviso turi kavalerijos.

Generolo Buelow kariumenė atkako jau į Pasvalio ir Panevėžio apielinkes. Kur rusai mėgino priešintis, ten tapo sumušti.

Vokiškas laikraštis Frankfurter Zeitung užtikrina, jog nuo liepos 14 d. rusai nužudė 131,250 nelaisvių, 41 lauko kanuolę ir 141 mašininę kanuolę.

Vokietija rengia, kas reikia, prie karės vedimo žiemą. Taigi, matyt, ji netiki, kad karė iki žiemai pasibaigtų.

Vokiški orlaivininkai mėgino bombomis išgriauti Varšavos tiltus, bet tas nepasisekė; bombų eksplozija užmušė vien kelis civilistus, o tiltų nekliudė.

Ant piet-vakarinio karės lauko, taigi Austrijos su Italija, smarkiausi mušiai traukiasi dar vis Goricoj (Goritz). Provincijos tos sostinę, to paties vardo miestą, italai smarkiai bombarduoja. Italai užėmė svarbias pozicijas Monte San Michele. Čia italai paėmė 1500 austrų. Smarkųs mušiai buvo prie Sagrado ir Monte Lei Busi. Visas tas vietas paėmė italai. Italai apvaldė visas augštesnes vietas aplink Goricą, tai aišku, jog ir pats miestas ilgai gintis negalės. Italų kariumenė priėjo ir prie Triesto ir stengiasi jį apsupti ir tokiu budu priversti pasiduoti.

Adriatiko jurėse italai užėmė salas Pelacosa. Jos susideda iš trijų iš vandens iškilusių nuogų uolų, bet turi strategišką svarbą; žmonių ant jų nėra.

Isonzo paupiuose buvo taipgi mušiai italų su austrais ir juos sumušė. Ant kairiojo sparno italai užėmė gana didelius plotus girios. Ant dešiniojo sparno italams teko didesnė dalis kalvų Monte del Basti.

Talkininkų laivynas bombarduoja Turkijos miestus Azijos pusėj; angliška gi žemės kariumenė nuo Persiškos jurių įlankos upės Eufrato pakraščiais traukia vis giliau Turkijon ir veja į šiaurius turkų kariumenę. Prieš Turkiją žada stoti ir Italija, nes Turkijos agentai mėgina sukelti mahometonus buvusioj Turkijos valdyboj, o dabar itališkoj kolonijoj Tripoli.

Turkai mano, kad Dardanelių ir pusiausalio Gallipoli Turkija neįstengs nuo talkininkų apginti, todėl norėtų kuogreičiausiai taikytis su talkininkais.

Paskutiniai nepasisekimai rusų, nuo kurių daugiausiai tikėtasi, sulaiko Balkanų tautas nuo susidėjimo su talkininkais. Nors jos nesiriša su talkininkų priešais, bet nesiriša nei su talkininkais. Rusijos nepasisekimai labjausiai neutrališkumą Balkanų palaiko. Bulgarija gi aiškiai krypsta Turkijos pusėn. Ji perleidžia per savo teritoriją amuniciją ir ginklus, siunčiamus Turkijon iš Vokietijos. Dėl tų pačių priežasčių karėn nesikiša, nesiriša su talkininkais nei Grekija, nei Rumanija.

Iš Karės Lauko.

Berlinas. Oficialis vokiečių pranešimas, išleistas liepos 21 d., sako, kad Suvalkijoj "į pietus nuo kelio tarp Mariampolės ir Kauno mes užatakavom ir paėmėm kaimus Kiekeriškius ir Janauką. Trįs rusų pozicijos, gulinčios viena už kitos, tapo užimtos."

Berlinas. Anot žinios, atėjusios iš Liepojaus, rusai prieš apleisiant Ventpylį (Vindavą) buk padegė miestą ir uostą. Didesnė dalis miesto, sakoma, tapo sunaikinta. Sakoma taipgi, kad rusų kariumenė uždegė kaimus ir kitose dalyse Kuršo gubernijos. (Įdomu, kad kaip tik kur vokiečiai ineina, tai miestai dega, o jie leidžia žinias, kad rusai degina. Tokia pat žinia buvo iš Šiaulių, o žmonių laiškai paskui patvirtino, kad vokiečiai miestą padegė).

Petrogradas. Čia atkreipiama atyda į tai, kad kariškas kritikas rusų laikraščio Russkij Invalid, kuris labai arti stovi prie rusų generališko štabo, jau dvi dieni paeiliui smarkiai užsipuola ant talkininkų. Jis nurodo į tai, kad kuomet ant fronto eina jau nuo kelių mėnesių smarkiausi mušiai pustuzinyj vietų išsyk, francuzų, anglų ir italų armijos, gali sakyt, beveik nieko neveikia. Rusai turi tiesą nušiskųsti, kad jie išgelbėję pereitą rudenį francuzų armiją ir Paryžių, dabar turi nešti patįs vieni visą karės sunkumą.

Petrogradas. Milžiniškas mušis, kuris siaučia iš trijų šonų Varšavos, pasiekė augščiausio išsivystymo ir karščio.

Į šiaurius nuo Varšavos, išilgai Narewo upę, rusai pasekmingai laiko vokiškas armijas, kurios po gen. von Hindenburgo vadovyste desperatiškai mėgina persilaužti per Narewo upės fortifikacijas. Rusai dažnais kontratakais laiko teutonus kol-kas ant vietos.

Į vakarus ir į pietus nuo Varšavos, pradedant nuo Novo Georgievsk tvirtovės ir net iki Ivangorodui, rusai pasitraukė atgal ir užėmė pat stipriausias išlaukines fortifikacijas aplink Varšavą. Ant jų atsirėmę, rusai atkakliai laiko vilnis šturmuojančių teutonų.

Nežiurint baisaus bombardavimo, vokiečiai iki šiolei negalėjo suardyti, ar persimušti nei vienoj vietoj per rusų fortifikacijas, kurios yra arti miestelio Blonie ir skaitosi išlaukinėmis Varšavos fortifikacijomis (apie 20 verstų nuo miesto).

Per 48 valandas tiesiog lijo vokiečių bombomis ant rusiškų apkasų, bet jokios svarbios blėdies jiems iki šiolei nepadaryta. Amuniciją rusai čėdija, kiek gali; pėstininkai, sulyg rusų oficialio pranešimo, iki šiolei atmušinėja visus atkakliausius vokiečių atakus. Rusų štabas yra tos nuomonės, kad vokiečiai jokiu budu negalės įkąsti Varšavos fortifikacijų iš vakarų pusės.

Svarbiausis pavojus Varšavai yra ne iš vakarų ir ne iš šiaurių pusės, bet iš piet-ryčių pusės, kur von Mackenseno armija šturmuoja rusų liniją. Taip šiądien davė suprasti kariškas rusų ofisas. Tarp upių Vislos ir Bugo vokiečiai varo desperatiškiausius atakus, kad sulaužyti čia rusų linijas ir prisiartinti prie Varšavos per Ivangorodą. Tuom tarpu visos vokiečių pajiegos nukreiptos yra į tai, kad paimti Liubliną ir Ivangorodą.

Ausrto-vokiečių sunkiosios kanuolės tapo privežtos geležinkeliu nuo Radomio ir jau, sakoma, apšaudinėja Ivangorodo tvirtovės išlaukinius fortus.

Rymas. Italai, sulyg oficialio pranešimo, išlošė stambų mušį su austrais prie Carso augštumų; liepos 22 d. nakčia ir sekančią dieną austrai pradėjo siųsti dideles minias savo kariumenės prieš italų frontą. Italų kanuolės tiesiog nušienavo priešo kolumnas, o tuom laiku italų pėstininkai, užėję iš šono, užgriebė 1,500 austrų belaisvėn. Visas mušio laukas nusėtas užmuštais.

Londonas. Telegramas, gautas iš Petrogrado, praneša sekančiai: "Privatiškos žinios iš Rygos praneša, kad vokiečiai išsodino visą korpusą armijos (apie 40,000 kareivių) ant Kuršės kranto netoli Liepojaus. Išpradžių vokiečiai lyg manė eiti linkui Rygos, bet po to staiga jie užsuko į pietus. Iš to rusai išveda, kad vokiečių tikras plianas Lietuvoje yra prieiti kokiu budu prie Petrogrado-Varšavos geležinkelio (gal tarp Vilniaus ir Dinaburgo) ir perkirst jį, kad tokiu budu atkirst susinešimo linįją rusų armijai, kovojančiai prie Varšavos."

Rymas. Turkų valdžia, nežiurint italų ambasadoriaus protesto, užgriebė italų garlaivį Konstantinopolyj ir vartoja jį vežiojimui turkų kariumenės skersai Marmuro jurių.

Šitas atsitikimas, sakoma, gali privesti prie to, kad Italija gali apskelbti karę ir Turkijai, ypatingai kuomet Italijos valdžia žino, jog turkų ir vokiečių aficierai yra atvirai siunčiami į italų kolioniją Tripolį (Afrikoj), kad ten bėdų italams pridirbus.

Italijon taipgi ateina žinių, kad didelis skaitlius italų rezervistų yra Turkijoj sulaikytų.

Petrogradas. Vokiečiai varo mirties žiotysna kareivius be jokio pasigailėjimo. Ypatingai von Hindenburg stumia tikron mirtin čielus batalijonus prieš rusų fortifikacijas išilgai Narewo upes. Panašaus žmonių eikvojimo vokiečiai nebuvo rodę nuo pat pradžios Galicijinio šturmo. Sulyg oficialo rusų pranešimo, rusų nuostoliai iki šiol nėra dideli.

Petrogradas. Kad vokiečiai, persilaužę per Ventos ir Dubisos upes, smarkiai eina Lietuvos gilyn, tą pripažįsta ir rusų oficialis pranešimas, kuriame sakoma šitaip:

"Mintaujos apielinkėse nebuvo jokių mušių. Ant fronto tarp Joniškio-Šiaulių-Raseinių vokiečiai stumia toliaus į rytus savo pirmyneigą.

Tas reiškia, kad vokiečiai bene pasiekė Panevėžio pavieto ir įžengė Kauno pavietan.

Rymas. Čia ateina privatiškos žinios, kad austrų tvirtovė Goritz, dėlei kurios eina mušiai jau nuo kelių savaičių, tapo paimta.

Berlinas. Oficialiame vokiečių pranešime liepos 26 d. šiaip yra pasakyta:

"Generolo von Buelow armija veda mušius su užpakalinėmis rusų sargybomis. Laike musų pirmyneigos prie upės Jesios (Suvalkų gub., Mariampolės pav.) ir Dembavo apielinkėse, į šiaurryčius nuo Suvalkų, mes užėmėm keletą rusiškų tranšėjų."

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas liepos 27 d. sako, kad linkui Tukkum (Kuršėje) priešo užpuolimai, kurie prasidėjo subatoj, buvo atmušti su pagelba laivų kanuolių (matyt iš Rygos įlankos). Į šiaurius nuo Nemuno (Kauno gubernijoj) vokiečiai prisiartino prie Panevėžio-Kedainių frontō. Ant kelio į Kauną iš piet-vakarių (reiškia Suvalkų gub., Mariampolės pav.) nebuvo mušių.

Londonas. Korespondentas iš Petrogrado praneša sekančiai: kad vokiečiai, stengdamiesi prisiartinti prie Varšavos-Petrogrado geležinkelio, pusėtinai smarkiai eina skersai Kauno gubernįją, ir pasiekė jau Pasvalio-Panevėžio distriktų. Kadangi Kauno gubernijoj nėra parankių vokiečiams geležinkelių, o jiems reikalingas yra greitumas, tai vokiečiai Lietuvoje veda kariškas operacijas su raitarija. Petrograde apskaitliuojama, kad vokiečiai čia turi apie 80,000 raitarijos.

Berlinas. Oficialis vokiečių pranešimas, išleistas liepos 26 d., sako, kad į šiaurius nuo Nemuno (reiškia Kauno gubernijoj) generolo von Buelowo armija pasiekė Pasvalio-Panevėžio distrikto. Kur tik priešas buvo besipriešinęs, jis visur tapo sumuštas."

Rymas. Austrai nustojo 25,000 vyrų laike pastarųjų mušių prie Isonzo upės. Italų laimėjimai čia turi pusėtiną kariška svarbą.

Oficialis italų pranešimas, išleistas liepos 26 d., apskelbė, kad italai užėmė Pelagos salą Adriatiko jurėse, netoli Austrijos pakraščio. Sakoma, ji turi pusėtiną strategišką svarbą. Beveik išilgai visą frontą italų štabas praneša apie italų laimėjimus.

Londonas. Korespondentas laikraščio Morning Post praneša iš Budapešto (Vengrijos sostinės), kad Austro-Vengrija iššaukė paskutinę kliasą savo landšturmo. Šitoji mobilizacija užsibaigs apie spalio 8 d. ir duos austro-vengrų armijoms apie 700 ar 800 tukstančių naujų kareivių. Prie šios landšturmo kliasos priklauso senyvi vyrai tarp 43 ir 50 metų amžiaus.

Londonas. Korespondentas laikraščio Daily Mail praneša iš Petrogrado, kad rusų valdžia išsiuntė rusų karės ministeriją, paliuosuodama karės ministerį ir visus valdininkus, dėlei kurių kaltės rusų armijai pristigo amunicijos. Korespondentas šiaip telegrafuoja:

"Dabar, kuomet karės ministeris, jo pagelbininkas ir kiti valdininkai tapo prašalinti, rusai tiki, kad antrų syk tokių apsirokavimų nebus. Pranešama, kad rusai nepradės jokio didesnio užpulpdinėjimo pirma, negu prisidirbs užtektinai amunicijos."

Petrogradas. Sulyg rusų oficialio pranešimo, Juodose jurėse rusų torpediniai laivai pereitą nedėldienį nuskandino 40 turkiškų laivų su anglimis.

Londonas. Kaip Lenkijoj vokiečiai iš dviejų šonų spaudžia Varšavą, taip Lietuvoj jie tą patį, matomai, mano padaryt su Kaunu. Viena vokiečių armija, po generolo von Buelow vadovyste, persilaužė per upę Dubisą, Kauno gubernijoj, ir artinasi prie Kauno iš šiaurių, o kita armija, veikianti Suvalkijoj, tuom tarpu skina sau kelią iš pietų pusės. Vokiečių štabo pranešimai sako, kad rusai pradėjo trauktis atgal visu frontu nuo Dubisos, pradedant nuo Rakievo ežero, Šiaulių paviete, net iki Nemuno. Jie persilaužė ne tik per Dubisos upę, bet pasiekė nekuriose vietose ir kitos upės Šušvės, nes vokiečių štabo pranešime paminėta, kad teutonai šturmavo rusų pozicijas ant fronto tarp Grinkiškių miestelio (Kauno paviete) ir Gudžiunų kaimo (Šiaulių pav.). Mieriu šio vokiečių sparno turi but apsupti Kauną iš šiaurių pusės ir perkirsti geležinkelį nuo Šiaulių į Kašedarus-Kauną.

Iš pietų pusės, Suvalkijoj, vokiečiai nuo Mariampolės veržiasi linkui Prienų miestelio, kad užėjus Kauno tvirtovei iš pietų ir pietryčių pusės. Rusų štabas praneša, kad labai smarkus mušis buvęs prie upės Jiesios, kuri beveik pusiau perkerta Mariampolės pavietą, plaukdama į šiaur-ryčius ir įpuldama Nemunan netoli nuo Kauno.

Berlinas. Vokiečių štabo pranešimas liepos 22 d. sako, kad į šiaur-ryčius nuo Šiaulių, Kuršės gubern., jie užgriebė 4,150 belaisvių ir ant Žemesnėsės Dubisos, šturmavo keletą priešo pozicijų. Rusai traukiasi atgal ant viso fronto nuo ežero Rakievo iki Nemuno.

Į pietus nuo kelio tarp Mariampolės ir Kauno (Suvalkų gub.) vokiečiai padidinę spragą ir pasistumę toliaus į rytus, užgriebdami 1,210 belaisvių.

Petrogradas. Rusų štabas praneša liepos 22 d. kad "Šiaulių distrikte priešas koncentruojasi (renkasi kruvon) ant linijų į vakarus nuo kelio tarp Mintaujos ir Šiaulių.

"Trans-Nemuno distrikte (Suvalkų gub.) buvo vakar desperatiškas mušis prie upės Jiesios, į piet-vakarius nuo Kauno."

Paryžius. Liepos 23 d. sučjo lygiai metai, kaip Austrija pasiuntė Serbijai tą ultimatumą, kuris privedė visą Europą prie dabartinės karės. Francuzų laikraščiai, paminėdami šias sukaktuves, išreiškia stiprų pasiryžimą, kad Francuzija ir jos talkininkai ves karę iki pačiam galui.

Londonas. Laikraščio Times korespondentas praneša, kad talkininkai ant Gallipoli pusiausalio prie Dardanelių vartoja naują budą perlaužti vielinių tvorų. Talkininkai paleidžia į tas tvoras didelius automobilius, kurie su tam tikrais peiliais ir kriukais nuneša vielinių tvorų pinkles ir padaro kelią pėstininkams.

IŠ AMERIKOS.

GRĄSINIMO LAIŠKAI NEPALIAUJA ĖJĘ.

Washington, D. C. Washingtone gauta laiškas, išsiųstas iš San Francisco. Laiške grąsinama, kad Washingtono kapitolius busiąs išsodintas į padanges liepos 21 d. Kapitolius dar stovi čielas, bet Washingtono policija apstatė visur sargybą ir daboja, kad koks pamišėlis, vokiečių simpatizatorius, ištikro tokios kvailystės nemėgintų padaryt, kaip kad Holt jau padarė.

MILŽINIŠKOS TALKININKŲ ARKLIDĖS.

Hammond, Ind. Francuzijos ir Anglijos agentai mieste Calumet pirko 35 akrus žemės, ant kurios bus pastatytos didelės arklidės, iš kurių bus siunčiami Francuijon ir Anglijon Amerikoj supirkti arkliai tų kraštų kariumenėms. Rusijai Amerikos arklių nereikia, nes ji namieje turi daugiau arklių, negu jai reikia. Iš tų arklidžių manoma siųsti Europon kasdien po 1,500 arklių.

TRUKSTA PINIGŲ RAUDONOJO KRYŽIAUS DR-JAI.

Washington, D. C. Kaip manoma, Amerikos Raudonojo Kryžiaus ant karės lauko pasiųsti daktarai ir sergančių prižiurėtojos turės but atšaukti, nes jų užlaikymui truksta pinigų. Vien Belgijoj norima Amerikos Raudonojo Kryžiaus Dr-jos skyrių palaikyti; norima skyrių palaikyti Serbijoj. Pinigų, draugijai surinktų Amerikoj, išviso yra $1,560,000; užteks jų iki spalio mėnesiui.

SUMANĖ IŠPIRKTI BELGIJĄ.

Philadelphia, Pa. John Wanamaker, žinomas Amerikos milionierius, laike Racquet Kliubo bankieto padavė sumanymą, kad Amerika atpirktų Belgiją nuo Vokietijos.

"Supraskit, kad mes nenorime laikyti Belgijos,—sakė jis—bet tik norime išgauti jai laisvę... Belgija galėtų atmokėt mums vėliaus."

Kalbėtojas sakė, kad atsirastų žmonių, kurie Amerikos valdžiai paskolintų 100 milionų doliarių tam tikslui, jeigu tik to reikėtų. Kalbėtojas taipgi išreiškė nuomonę, kad Amerika padarė didelę klaidą, kuomet ji neprotestavo prieš sulaužymą Belgijos neutrališkumo.

ATMETĖ DIDELĮ UŽSAKYMĄ.

Buffalo, N. Y. Firma Republic Metalware Co. atmetė talkininkų užsakymą padirbti 80 milionų karabinams patronų. Firmos vedėjas Foster apreiškė, jog nedirbs ginklų ir amunicijos ir neprisidės niekuom prie palaikymo žmonių skerdynių Europoj. Kaip galima iš pravardės manyti, Foster yra vokiškos kilmės, tai neįstabu, jeigu nenori dirbti amunicijos, kuri prieš vokiečius butų sunaudota.

PERSERGĖJIMAS GINKLŲ DIRBTUVĖMS.

Cleveland, O. Trįs čionykščios ginklų ir amunicijos dirbtuvės gavo iš Washington persergėjimą, jog koki ten suokalbininkai sutarę yra dirbtuves išsprogdinti. Peerless Co. gavo užsakymą už 8 milionus doliarių padirbti karabinų vamzdžių.

SUĖMĖ PO 45 METŲ.

Covington, Ga. 45 metus atgal sunus užmušė moterį McCarl. Sunus paskui pobėgo ir išėjo į kunigus ir dabar atkako

po 45 metų į Covington, bet ji tuoj suareštavo. Žinoma, už savo prasižengimą, padarytą 45 metus atgal, jis dabar teisme turės atsakyti.

TURBUT ŠNIPO DARBAS.

Philadelphia, Pa. Nesugautas niekšas atidarė ventilius čionykščiose dirbtuvėse New York Ship Building Co. Ant rytojaus atėję darbininkai rado dirbtuves, vandens apimtas.

NORI STREIKUOTI.

New York, N. Y. Mašinistai ir plieno dirbtuvių darbininkai kalbasi apie apskelbimą generališko streiko visose dirbtuvėse, kur išdirbinėjama ginklai ir amunicija.

IŠ VISUR.

‖ Caro ukazu paliepiama sušaukti Valstybės Tarybą ir Valstybės Dumą į posėdžius, kurie rugpjučio 1 d.

(Taryba ir Duma po trumpos extra sesijos pereitą pavasarį tapo paleistos net iki lapkričio mėnesio. Rusų laikraštijoj jau nuo tulo laiko buvo kalbama apie jų sušaukimą ir įvedimą tulų reformų. Kalbos ypatingai atsinaujino, kuomet vidaus reikalų ministeriu paskirta kunigaikštį Ščerbatovą, nuo kurio progresyviški Rusijos laikraščiai daug ko tikisi. Sušaukimas Dumos trimis mėnesiais anksčiaus, negu žadėta, turi turėti svarbias priežastis. Nepasisekimai karėje, rasite, yra viena iš tų priežasčių. Nebutų įstabu, jeigu netrukus išgirstume apie naujas ir svarbias reformas viduriniame Rusijos gyvenime).

‖ Japonija savo kariško laivyno sudrutinimui šiems metams paskyrė $100,000,000. Už tuos pinigus ji dirbdina sau 4 mušio laivus, tiek jau apkaustytų skraiduolių, 8 povandeninius laivus ir 10 torpedų naikintojų.

‖ Mexiko revoliucijonierių vadovas, generolas Villa, mieste Torreon sušaudė du ispanus ir daug mexikonų. Sušaudyta taipgi tarnaujančių ant geležinkelių, kurie nepanorėjo Villai tarnauti; sušaudė taipgi vieną turtingą farmerį mexikoną.

‖ Portugalijoj, mieste Lomego, 46 mylios nuo Oporto, priešingų valdžiai žmonių minios užpuolė valdžios rumą. Pašaukta riaušininkus malšinti kariumenė pradėjo šaudyti į žmonių pulką. Užmušta apie 14, o sunkiai sužeista 15 riaušininkų.

‖ Esanti Francuzijoj ir Anglijoj belgai pabėgėliai liepos 21 dieną apvaikščiojo 85 metų sukaktuves Belgijos nepriklumystės. Sukaktuvės apsirubežiavo dievmaldystėmis bažnyčiose. Francuzijos porte Havre namai buvo papuošti belgiškomis vėliavomis. Dievmaldystėse dalyvavo ir Belgijos ministeriai.

‖ Amerikos čekai gavo iš Zuericho žinią, jog Pragoj kariškas teismas iš 61 teisiamo pasmerkė sušaudymui 15, o 54 pasiuntė ilgam laikui kalėjiman. Jie buvo kaltinami už platinimą Rusijos caro atsišaukimo, kuriame žadėta po karei Čekijai autonomija. Policija krato namus čekų, turinčių susinešimus su užsieniais, ypač su Amerikos čekais.

‖ Angliški chemikai Ramsay ir Bryce išrado prietaisą apsigynimui nuo minų ir povandeninių laivų. Ant ko paremtas šitas išradimas, tą Anglijos valdžia, kol-kas, laiko paslaptyj.

‖ Laike paskutinių tvanų Chinuose, provincijoj Canton, prigėrė 100,000 chiniečių, o daug daugiau žmonių nužudė visus savo turtus. Amerika pasiuntė du savo kanuolinius laivus Wilmington ir Callao gelbėti nuo tvanų nukentėjusius; bet Amerikos konsulis pranešė, kad tos pagelbos neužteks, bet reikia tuoj siųsti daugiau laivų su pagelba.

‖ Pasitraukus Carranzos kariumenei, Mexiko sostinę vėl su savo kariautojais užėmė Zapata. Buvęs pirma sostinėj Carranzos ligisiol nepargabena. Prienuosna generolas Gonzales, ištraukęs iš jos, nežinia kur dingo; apie jį nėra nei jokių žinių.

‖ Profesorius Nancy (Francuzijoj) universiteto Camille Gutton išrado prietaisą, kuri išsprogdina esančias po žeme iki 40 centimetrų giliai neišsprogusias granatas ir tokiu budu nuo tokių granatų išvalo laukus ir apsaugoja artojus nuo pavojaus.

‖ Nežiurint karės, Rusijos taupinimo kasos šiuosmet liepos mėnesyj turi ant devynių šimtų milionų doliarių daugiau žmonių sutaupytų pinigų, negu pernai šiuo laiku. Taip pranešė apie tai rusų finansų ministeris Bark. Tas yra be abejonės todėl, kad panaikinta monopoliai ir žmonės, vieton pragerti, deda pinigus taupinimo kasosna.

‖ Antwerpeno mieste belgai mėgino apvaikščioti savo tautišką šventę. Vokiečiai už tai uždėjo ant miesto 250,000 frankų ($50,000) bausmės.

‖ Laikraštis Novoje Vremia praneša apie milžiniškas skerdynes, kokias surengė turkai armėnams. Jeigu žinios yra teisingos, tai nieko panašaus nebuvo dar visoj istorijoj. Sakoma, kad turkai, išskerdę visus gyventojus miestelio Bitlis, surinko iš aplinkinių kaimų devynis tukstančius moterų ir vaikų ir, privarę juos iki kranto upės Tigor, iššaudė visus iki vienam.

Sakoma, kad keturi batalionai kariumenės tapo pasiųsti į kloni Mush ir jiems prisakyta išnaikinti visus armėnus, kurių tenai yra apie 12,000. Sakoma, skerdynės jau prasidėjo. Skerdynės daroma todėl, kad armėnai buk norėje sukelti revoliuciją.

IŠ LIETUVOS.

VILNIUS.

Lietuvių Globa Šelpti musų broliams lietuviams belaisviams iš Prusų Lietuvos per laišką prašo išaiškinti vyriausybei, kad ne visi Lietuvos evangelikai yra vokiečiai, kad jų dalis yra tikri lietuviai savo budu, papročiais ir bendrais visiems lietuviams siekiais. Tokie evangelikai visai nemoka vokiečių kalbos ir nėra musų krašto kolionistai, nes Lietuvoje nuo amžių gyvena.

Draugija prašo atstovų pasirupinti, kad vyriausybė tokių lietuvių evangelikų tikėjimo daugiau nebeišsiuntinėtų iš Suvalkų ir Kauno gub., kad išsiųstiemsiems leistų sugrįžti, kad neturintiems, kur besugrįžti, leistų apsigyventi visose Rusijos imperijos vietose.

Draugija prašo atstovų pasirupinti taip-pat ir Prusų Lietuvos ramiųjų gyventojų lietuvių likimu; draugija prašo, kad vyriausybė, laikanti slavus ir lietuvius belaisvius lygiais, duotų ir lietuviams belaisviams tokių jau palengvinimų, kaip slavams, butent: leistų liuosai apsigyventi visoje Rusijos imperijoje ir suteiktų kitokių palengvinimų, kaip ir slavams.

— Per Vilniaus stotį nuvežta vokiečių belaisvių burys: 15 aficierių, 3 sanitarai ir 1 feldšeris.

— Birželio 17 d. per Vilniaus stotį prekių traukinyj nuvežta apie 300 vokiečių belaisvių, paimtų Š. rajone.

— Nesenai į Vilnių atvažiavo 22 vežimu iškraustytųjų iš Kauno gub. miestelių žydų.

PRIENAI,
Mariampolės Apskr.

Prienai—dabartinis centras šiaurinės dalies Suvalkijos, išsikrausčius žydams, atrodo truputį kitaip. Gal kiek pasidarė švaresnis, tykesnis, nors gyventojų skaičius nesumažėjęs: pabėgėlių čia netruksta.

Žydų visos krautuvės, žinoma, uždarytos. Gan daug lietuvių pradėjo verstis prekyba. Vieni iš laikytojų naujai atsidengusių krautuvių-pabėgėliai, kiti—vietiniai "karabelninkai" ir t.t. Nesunku lange pastebėti cukraus galva, papuošta ražančium ar škaplieriais. Atsidengė Prienuose pirmutinė vartotojų krautuvė.

Nežiurint į didoką naujai atsidengusių krautuvėlių skaičių, dar ledžies, anglių ir gelumbių. Ketinama ir šią spragą netrukus užpildyti.

GARLEVA,
Mariampolės Apskr.

Šiais metais tik pusė ukininkų apsisėjo savo laukus; nemaža liko neapsėtų dėl įvairių karės aplinkybių. Visiems ukininkams pavasarį truko sėklos, nes ligi pavasario iš ukininkų kareiviai paėmė visus grudus. Ukininkai susitarė išsirašyti sėklų iš Rusijos. Susitarusieji užsišakė per valsčiaus raštinę iš Rusijos kelias dešimtis tukstančių pudų avižų laukams apsėti. Buvo tokių ukininkų, kurie užsisakė nuo 100 ligi 150 pudų. Avižos parėjo per dvi savaiti; jas atsiuntė iždo sandėliai, žymiai palengvinę užsimokėjimą: avižų kaina reikės sumokėti per 3 metus. Daugeliui ukininkų avižų dar truko; sudegintieji gi ukininkai sėklos visai negavo ir laukų jiems sėti neduodama. Daugeliui sunaikintųjų ukininkų netolimoj ateityj gręsia bado pavojus.

Rugiai šiuo laiku labai gražus, bet daug yra kareivių numintų, tokių nelikę nei žymės. Vasarojui reikia lytaus. Žolė ir dobilai taip-pat dėl sausumos neauga. Soduose obuolių, vyšnių ir griušių bus labai mažai, bet laukų derlius, kaip seni žmonės pranašauja, šiemet busiąs geras.

EŽERĖNAI (ZARASAI).

Vokiečiams užėmus Telšių, Raseinių ir Šiaulių apskričius, atpludo ir čia pabėgėlių. Jų padėjimas ne iš geriųjų. Nuo balandžio 25 d. įsteigtas Did. Kun. Tatjanos Komitetas, kuris išdavinėja veltui pietus. Pabėgėlių yra dabar apie 50 žmonių. Pirmiau buvo apie 200, bet daugumas išvažinėjo ir išvaikščiojo toliau.

VYŠNIAVAS,
Ašmenos Apskr.

Naktį birželio 17 d. Vyšniave kilo didelis gaisras. Ugnyje supleškėjo 115 kiemų su triobomis ir inventorium. Nuostolių padaryta apie 100,000 rub.

KARĖ LIETUVOJ.

"Naš. Viest." birželio 18 d. rašo: Mažeikių stoties rajone netoli Leckavos miestelio smarkiai šaudytasi iš šautuvų ir kulkasvaidžių. Ringalėnų apielinkėse musų artilerija išvaikė du vokiečių eskadronu, beeinant juodviem šiaurės linkui. Ties Paringuvos palivarku buvo pastebėta vokiečių kariumenės dalių didėjimas, kurios pradėjo paskui užpuldinėti, bet musų artilerijos ugnis jas atmušė. Netoli Kužių apšaudėm inžinierinius priešininko darbus ir išvaikėm visus darbininkus. Kitose vietose, esančiose į šiaurę nuo Nemuno, buvo tiktai šaudomasi.

Nemuno vakaruose kai-kuriose vietose atremta nedidelės vokiečių kariumenės dalis, mėginusios prisiartinti prie musų kasimų. Vienas musų žvalgų burys suardė kelias eiles priešininko vielos tvorų netoli Tajenkos.

BAZILIONAI (Padubisys).

Vieno pulko komandieras pranešė Kauno pravoslavų dvasiškijos vyresniemsiems, kad Padubisio miestelyje, netoli Šiaulių, vokiečiai iškoneveikė pravoslavų bažnyčią.

Ant altoriaus užtikta bulkų ir kitokio valgio likučių. Bažnyčioje stovėję arkliai ir visur primėtyta šiaudų. Šv. paveikslai sugadinti.

Bažnyčiai pataisyti komandieras surinko ir nusiuntė į Kauną 125 rub.

ŽAGARĖ,
Kauno Gub.

Buvę čia vokiečiai trumpu savo buvimo laiku apsčiai blėdies pridarė. Daug gyvulių, grudų sunaikino. Buvo keli gaisrai iš karės priežasties. Žmonės, persigandę, slapstės po visokias požemines lindynes ir aimanuodami laukė, kolei 'Dievas nukreips savo rykštę." Dabar jau karės vėtra nuslinko. Bet kaip atitiesti į senąsias vėžes gyvenimas, kuomet visko truksta?

ŠIAULIAI.
(Ištrauka iš lietuvio aficiero laiško.)

Birželio 1 d. atsiduriau ties Šiauliais. Tą pačią dieną vakare ištraukėme į pozicijas netoli miesto. Šiauliai vis dega ir dega, nes į juos nepaliauna šaudę vokiečiai sunkiosiomis armotomis. Norėjau ineiti į miestą, bet prijojus guberniją, kad ms duoti "čemodanais"—turėjau grįžti. Buvo įdomus musų pirmasai išėjimas pozicijosna. Buvo tylus gražus vakaras ir šilta. Ėjome vakare, nes dieną sunku prieiti—tuoj pastebės. Už 3 verstų nuo pozicijų prasidėjo umai neapsakomas koncertas. Rodos, kad pekla atsivėrė; žemė drebėjo. Šautuvai davė toną, ant to tono kulkasvaidžiai griežė solo, akompanavo visos batarėjos. Ir tai iš abiejų pusių! Klaiku ir gražu buvo.

Dabar sėdžiu sau apkasuose ant šiaudų. Gerai ir net įdomu išpradžių. Per galvą nuolat skraido iš abiejų puspių šoviniai, bet greit pripranti...

LECKAVA.

Šioji vieta, sakoma, beveik visa sudegusi. Likusi tik mažesnėji miestelio dalis iš Mažeikių pusės, bažnyčia, klebonija ir dar keli triobėsiai.

NAVARĖNAI,
Kauno Gub.

Atsibastę čionai vokiečiai laikėsi labai mandagiai, bet ir savotiškai šeimyninkavo. Pavyzdžiui, jie pranešė vietiniam klebonui, kad jis paskelbtų per pamokslą apie vokiečių žadamą daryti vyrų mobilizaciją. Ir kuomet po pamaldų žmonės ėjo iš bažnyčois, tai prie durių stovėjo vokiečiai ir tinkamuosius jaunus vyrus nusivedė į kokią ten daržinę "ant pietų." Paskui išsiuntė Vokietijon.

Apie Tryškius vokiečiai daugelyje vietų nupjovė žiemkenčius, nes neturėjo kuo arklių pašerti.

TELŠIAI.

Kaip pasirodo, rusų kazokų burys, sumušęs vokiečius tarp Luokės ir Telšių, buvo ir Telšius paliuosavęs nuo vokiečių. Bet dviem dienom praslinkus, rusų kariumenė vėl iš Telšių pasitraukė.

PANEVĖŽYS.

Iškilęs birželio 7 d. gaisras sunaikino apie 50 namų viduryj miesto. Namai daugiausia visi mažučiai. Nuostolių priskaitoma daug.

MAIŠIOGALA,
Vilniaus Apskr.

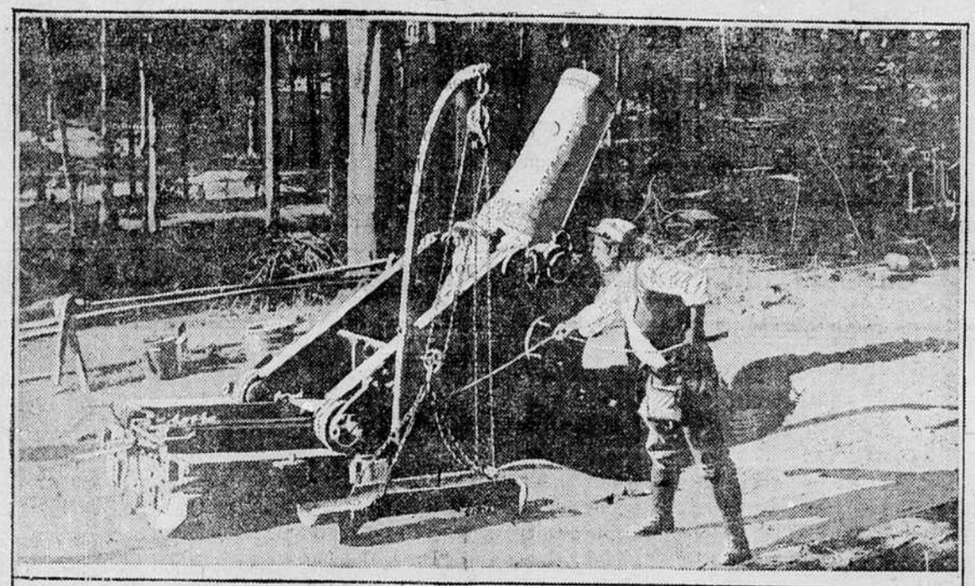
Jau kiek laiko Maišiogalos valsčiuje dega girios. Padaryta daug nuostolių.

PANEVĖŽYS.

Birželio 7 d. Panevėžyj išdegė Maskvos g-vė. Galai g-vės liko sveiki.

NAUJIENĖLĖ,
Kalvarijos Apskričio.

Šiame sodžiuje 4 vaikai, radę rankinę granatą, pradėjo ją su akmeniu daužyti. Toji sprogdama 3 vaikus pašarvojo ant vietos, o ketvirtasai mirė už paros.

FRENCH GUN IN ACTION ◊ TRENCHES BEFORE NEUVILLE ST. VAAST

KARĖ FRANCUZIJOJ.

Viršuje: Milžiniška francuzų kanuolė, iš kurios kareivis tik-ką rengiasi paleisti šuvį už kelių verstų į vokiečių pozicijas. Kanuolės vamzdis augštai iškeltas, kad kulka galėtų padaryt didesnį lanka.

Apačioje: Francuzų kareiviai tranšėjose prie Neuville St. Vaast. Abudu paveikslai nuimti sulyg kariškos valdžios paliepimo.

KRUONIAI,
Trakų Apskr.

Vaigavo kaime sudegė apie 30 triobų. Nuostoliai siekia 18 tukst. rublių.

— Informacijų biuras nukentėjusiems dėl karės šelpti draugijų išsirinko sau sekretorium Končą, o dalykų vedėju adv. Janulaitį. Prie šio biuro priguli 11 draugijų.

LIETUVIŲ PASIUNTINIAI PAS ŠVIETIMO MINISTERĮ.

Lietuvių pasiuntiniai: Valstybės Dumos atstovas M. Yčas, A. Smetona, S. Šilingis birželio 9 d. atsilankė Petrograde ir buvo priimti švietimo ministerio Ignatjevo. Šio atsilankymo tikslas pas švietimo ministerį buvo perstatyti ministeriui nenormalų lietuvių kalbos mokymą vidutinėse Vilniaus mokslo apygardos mokyklose. Tas nenormalumas šit kame apsireiškia.

1. Lietuvių kalbos jokios nėsama nustatytos programos.

2. Mokytojai neturi lietuvių kalbos mokytojui reikalingų žinių ir privalumų.

3. Kur yra lietuvių kalbos mokymas, tai jis atliekama pamokoms pasibaigus, mokytojai gi valdžios visai neapmokami, jie turi sau algas elgetauti.

Atsižiurint į tai visa, reikėtų įvesti tokias reformas:

1. Reikalinga yra vidutinėse mokyklose lietuvių kalbos programa.

2. Prie Vilniaus mokslo apskričio turėtų buti tam tikra sekcija, kuri egzaminuotų norinčius buti lietuvių kalbos mokytojais ir išlaikiusiems egzaminus išduotų liudymus. Be tam tikro liudymo niekas neturėtų teisės mokytojauti.

3. Į tikėjimą lietuvių kalbos mokytojo nereiktų atsižvelgti. Lietuvių kalbos mokytojais turėtų buti Rusijos valdiniai krikščionis, turintieji tam tikrą mokslo laipsnį.

4. Lietuvių kalbos mokytojai vidutinėse mokyklose privalo turėti vienodą mokymui valandų skaičių ir tai mokymui paskirtu laiku. Atlyginimas už mokslą privalo buti vyriausybės paskirtas. Jie visi turi buti skaitomi valdiškas vietas užimantįs.

5. Butų pageidaujama, kad lietuvių apgyventose vietose mokytojais butų skiriami lietuviai be tikėjimo skirtumo.

Ministeris, klausydamas to pranešimo, savo kalboje pritarinėjo tiems teisingiems lietuvių prašymams.

Ministeriui įteikta lietuvių kalbos mokymo vidurinėse mokyklose programa ir paaiškinimas, kokių reformų pageidaujama lietuvių kalbos mokyme.

Prie programos sustatymo prisidėjo: prof. Volteris, kun. prof. Bučys, pp. Balčikonis, Kairiukštis, P. Kriaučiunas, V. Dumos atstovas kun. Laukaitis. Daugiausia gi pasidarbavo p. Jablonskis.

("Šalt.").

IŠ LATVIŲ GYVENIMO.

Latvių dovana generolui-majorui A. S. Potapovui.

Latvių laikraštis "Dzimt. Wehstnesis" rašo:

Birželio 9 d. nuvykus Petrapilin tam tikra latvių deputacija: Valst. Dumos atstovai J. Goldmans ir J. Salitis, pastoras J. Sanders, rašytojas A. Kenins ir studentas J. Glizdins—įteikti Mintaujos apginėjui A. S. Potapovui padėkos ženklą—aukso kardą. Šioj dovanoj įgraviruota rusų kalba parašas: "Generolui majorui Aleksiejui Stepanovičiui Potapovui už galingą Mintaujos nuo vokiečių užstojimą. 19. IV. 1915. Dėkingi latviai." Be to dar latvių kalba įgraviruotas jų liaudies dainos posmas: "Kara viri bėdajas'i, Asinaina gaisma aust, Nebėdajat, kara viri—Sidrabota saule lec."*).

Kardą įteikdamas Valst. Dumos atstovas Goldmanas kreipėsi į A. S. Potapovą su prakalba, kurioj jis nurodė, jog balandžio 19 d. nedilstančiomis raidėmis bus įrašyta sios baisios karės istorijoje. Bet dar labjau, kaip ant popierio, latvių atmintyj ir širdyj laikysis vienas vardas: Aleksiej Stepanovič Potapov. Karta kartai pasakos, girdi, kaip bėdų ir nelaimių laiku jis su saujele narsių kareivių atsistojo prieš daug didesnį neprietelio burį ir pasiryžo geriau mirti, bet nesitraukti nuo Mintaujos. Už tą garsų darbą dėkingi latviai prašo priimti atminčiai šitą ginklą.

Nuoširdžiai dėkodamas už tai, A. S. Potapovas savo kalboje visų-pirma smulkiai atvaizdino kaip atsitiko šis Mintaujos apginimas ir koki nuopelnai čia priguli dviem iš latvių sudarytiem batalijonam. Dovanotasis kardas visados busiąs prie jo ir galite, sako, tikėti, jog šitas kardas niekados nepaklius nelaisvėn. A. S. Potapovas velijąs, kad jam mirus tas ginklas butų atiduotas latvių arba kokiam karės muzėjui. Savo kalbą jis norįs pabaigti perkeisdamas karde įgraviruotuosius žodžius—Nebėdokit, karės vyrai, Sidabrinė saulė tek'—ir, latvių kalbos daugiau nemokėdamas, pabaigė taip: "Nebėdavok, latvių tauta, sidabrinė saulė teka."

Generolui pavadinus, deputacija drauge su juo nusifotografavo.

*) Karės vyrai bėdavojas, Kraujų diena aušt', Nebėdokit, karės vyrai—Sidabrinė saulė tek'.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ HARRISBURG, ILL.

Darbai. Nelaimė. Kunigas ir socialistai. Vienų krikštynų pasekmės. Anglių kasyklos mažai dirba. Daug žmonių vaikščioja be darbo. Kasykla "Saline No. 3" kaip sustojo gegužio 9 d., tai ir dabar stovi, ir nežinia, kuomet pradės dirbti, nors išpradžių sakyta, kad už 30 dienų busianti pataisyta ir pradėsianti dirbti. Žmonėms tenka nemažai vargo pamatyti.

Evansville ligonbutyje guli sužeistas lietuvis Jokubauskas. Jisai kelios savaitės atgal likosi sužeistas O'Garos No. 9 kasykloje. Nelaimė, matyt, tą žmogų persekioja. Nesenai šuvis jį pagavo ir išmušė akį. Vos spėjo pasveikti, ir štai antroji nelaimė užklupo.

Santikiai tarp musų vadinamųjų socialistų ir klebono yra labai blogi. Musų "socialistai" ne socializmo idėją stengiasi platinti, bet kovoja prieš katalikų tikėjimą ir bažnyčią, ypač prieš kleboną. Per savo laikraščius jie pridirba klebonui nemažai nemalonumų. Galop priėjo prie to, kad klebonas išėjo iš kantrybės. Nesenai buvo čia vestuvės. Laike sutuoktuvių tarp susirinkusių bažnyčioje žmonių buvo ir musiškių socialistų. Sakoma, pastarieji atsinešę su savim piešelį ir popieros, kad "užrekordavus" viską ir "painformavus" apie tai savų laikraščių skaitytojus. Kunigas pastebėjo juos ir paliepė išeiti. Varomieji laukan išėjo ir pasiryžo "atkeršinti." Jie nuėjo pas prokurorą (State's Attorney), kad išėmus kunigui varantą. Bet prokuroras varanto neišdavė, kadangi išvarytieji prie bažnyčios nepriklausą ir todėl neturį teisės lysti į ne savo reikalus. Taip nieko jie ir nepešė. Dabar klebonas, kun. Vaitonis, yra išvažiavęs gydytųs. Jojo vieton yra lietuvis kunigas iš Chicagos. Kol-kas musų "socialistai" šio kunigo nekabina. Ar ilgai iškęs—sunku spręsti.

Čia vaikščioja keli lietuviai iš Wasson "pečės" su suraišiotomis galvomis. Mat, liepos 18 d. tenai buta krikštynų ir "beuliavojant" susipešta. Susipešusiems apmalšinti šaukta guzikuotieji "dėdės." Šie tris krikštynų dalyvus pasodino į pavieto kalėjimą. Jokubas ir Kazimieras Stelmokai (tėvas ir sunus) likosi išbondsuoti. Vienas Stelmokų turi peiliu perpjautą ar dantimis perkąstą apatinę lupą. Antanas Norkunas sėdi neišbondsuotas šaltojoje. Tai tokios krikštynų pasekmės. *Tikras lietuvis.*

IŠ PAINESDALE, MICH.

Gerb. Šimkui atsilankius. Liepos 17 d. painesdaliečiai turėjo apvaikščiojimą, kurį, kaip ir kas metai, surengė Lietuvos Sunų Draugija atminčiai atsitikimų prie Žalgirio. Sulgy programo turėjo buti parsikviesta kalbėtojas. Tik, ant laimės, užgirstame, kad žada atvažiuoti gerb. svečias, p. St. Šimkus. Laukėme su nekantrybe. Jaunesni kalbėjosi, kad "užgirsime balsą iš tėvynės apie nelaimingus musų brolius."

Pribuvo ir p. St. Šimkus. Sutikome jįjį. Oras buvo puikus. Svečias pastebėjo, kad šiame kampelyje yra daug lietuvių ir kad tai "tikra Lietuva."

Prasidėjo ir prakalbos. Pirmiausiai kalbėjo vietinis klebo-

nas vokietys (lietuviai čia savo kunigo neturi). Kalbėtojas gyrė lietuvius ir savo prakalbos pabaigoje ragino, kad visi aukautų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje, rodydamas certifikatą, kurį jis gavo iš gerb. svečio, pastodamas narių-šelpėju Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti" ir velydamas visiems taip daryti. Už tai jam garbė, nes labai gerą pavyzdį padarė visiems. Paskui perstatė svečią, p. St. Šimkų.

Pradėjo kalbėti apie karę nuo pat jos pradžios. Svetainėje buvo nemažai vaikų, kurie triukšmą kėlė. Rengėjai tikrai nežinojo, ar p. Šimkus atvažiuos. Todėl susirinkime buvo daug ir svetimtaučių, atėjusių pasilinksminti. Tų priežasčių dėlei, p. Šimkui reikėjo sutrumpinti savo prakalbą. Aukų nukentėjusiems buvo surinkta suvirš $222. Prakalboms pasibaigus, vaidinta komedija "Barzdaskutis." Vaidinimas nusisekė pusėtinai, tik scenerija buvo netinkama. Be to trejetas vaikučių gražiai padekliamavo eilių į luoštą.

Prisimenant apie aukas, reikia pasakyti, kad jųjų galima butų buvę surinkti dar daugiau, nors ir taip, imant kolionijos didumą, surinkta nemažai. Mat, šale susipratusių vyrų pas mus yra geras burys tamsunų, kurie, nesuprasdami reikalo svarbos, skersai atsinešė į atvykusiojo svečio darbą.

Darbai Painesdale ir visam vario distrikte eina gerai. Dirbama 8 valandas. Dienos uždarbis —nuo $2.30 iki $3.00. Pribuvusiam iš kitur kai-kada pasiseka darbas gauti, bet darbo gavimas abelnai yra sunkus. Lietuvių čia yra apie 300, priskaitant moteris ir vaikus. *Parapijonas.*

IŠ MASON CITY, IA.

Įtariamas kenkime. Vienas vietos lietuvis, P. D., atsižymi savo neramiu budu. Nežinia, kokiu tikslu vadovaudamasis, jisai leidžia neteisingus paskalus, kurie kenkia susitvėrusiai čia kuopai. Tasai pats žmogus pridirbo kuopai daug nesmagumų, kuomet kuopa buvo pasikvietusi atsilankyti kun. Jonaitį iš So. Omaha, Nebr., o jisai pakvietė tuom pačiu laiku ir tam pačiam reikalui kun. Ežerskį iš Chicago, Ill.

Kun. Kapulskis iš Sioux City, Ia., buvo kviestas ir sutiko atsilankyti čia liepos 19 d., bet neatvyko. Kame neatvykimo priežastis—nežinia. *Buvęs.*

IŠ ATHOL, MASS.

Piknikas. Iš blaivininkų veikimo. Liepos 11 d. moterų ir merginų šv. Onos draugija buvo parengusi pikniką netoli nuo vietinės bažnyčios. Žmonių buvo daug. Pelno likę apie $14.00. Oras buvo puikus, ir jaunimas labai gražiai ir linksmai praleido laiką. Nemažai buvo tautiškų šokių ir žaislų. Pavakare draugijos narės, kukardomis pasipuošusios ir su savo vėliava, nusitraukė paveikslą.

Liepos 14 d. buvo blaivininkų susivienijimo 24-tos kuopos susirinkimas. Išrinkta delegatas į rugpjučio 10 ir 11 dd. busiantį seimą. Nutarta parengti pikniką tyrame ore ir surengti prakalbas apie blaivybę. Pastarasis dalykas butų labai neprošalį. Štai pora girtybės vaisių pas mus: vienas vedęs žmogus už nepadorų pasielgimą su savo arkliu buvo teismo nubaustas. Prasižengimo laiku tasai žmogus buvo girtas. Antru pavydžiu yra jaunas vyras, kurisai už perdidelį girtuokliavimą pateko pataisos namuosna trims mėnesiams.

Blaivininkų kuopa gerai gyvuoja. Jinai turi 66 narius ir iždė gerokai pinigų, taipgi turi nemažą knygyną. *Gailiunas.*

IŠ DODSON, LA.

Iš ukininkų padangės. Septyni mėnesiai atgal mes, keletas lietuvių, atvažiavome iš valstijos Massachussets į Dodson, Louisiana, ant ukių, pagal nurodymo p. C. Kaspučio, Agrikulturos ir Immigracijos urėdninko skyriaus Rock Island geležinkelio. Amerikoje visą laiką dirbome ant ukių. Sutaupinę keletą skatikų, pradėjome teirautis apie žemes valstijose, kur butų parankiausiai ir patogiausiai pradėti ukininkavimą su mažais pinigais. Per p. C. Kasputį gavome 160 akerių išdirbtos žemės labai pigiai ir ant lengvų mokesčių. Nors esame čia tiktai aštuoni mėnesiai, tačiaus turime jau apie 200 akerių apsedintų visokiais javais, ant savos ir ant pasamdytos žemės. Šį rudenį manome turėti apie $3,000 pelno ir užmokėti skolą už ukę. Mes nemanome, kad ukė pati per save išsimokės pirmais metais. Vasara čia yra ilga, o žiemos beveik kaip ir nėra. Todėl žemę dirbame kasdieną ir kasdieną traukiame iš žemės naudą. Turime du darbininku ir su jų pagelba lengvai apdirbame 200 akerių. Gegužio mėnesyje jau nupjovėme avižas ir iškasėme bulves. Dabar ant tų pačių laukų turime kornus, žieminius riešutus (peanuts), saldžias ir paprastas bulves, cukrines nendres, dobilus, Sudano žolę, visokias daržoves ir vaisius. Elberta persikai (pyčiai) šiuosmet užaugo labai gerai. Žieminių riešutų turėsime apie penkiolika šimtų bušelių. Čia paprastai yra mokama po $1 už bušelį tų riešutų. Su gyvulnais labai lengva. Ganyklų yra užtektinai, ir žolė yra žalia beveik 11 mėnesių. Šiomis dienomis musų karvių kaiminei pirkome dėl veislės registruotą Jersey bulių, už kurį užmokėjome $250. Kiaulės čia daugiausiai yra "Poland-China" veislės. Pašaro turime užtektinai, ir ant gyvulių čia galima gerai uždirbti. Ateinančiame pavasaryje pradėsime taipogi pieninėkystę. Mieste Alexandrijoje yra didelis fabrikas pieno, kur už smetoną gerai mokama. Oras iki šiam laikui mums labai patinka. Karščių dar neturėjome ir manau, kad jau neturėsime. Naktimis yra vėsu. Visi jaučiamės gerai ir esame sveiki. Žmonės čia visur yra draugiški ir gyvena sutikime. Svaiginančių gėrimų čia nėra, ir todėl nepasitaiko jokių piktadaryščių. Mokyklų turime daug. Musų miestelyje yra taipogi žemdirbystės mokykla. Katalikų bažnyčia yra mieste Winnfield, šešiose myliose nuo mus. Į bažnyčią važiuojame traukiniu. Winnfield yra pavietavas miestas ir turi didelius lentų fabrikus. Nesenai dar keletas lietuvių pirko čia ukes. Jie turėjo žemės Michigan valstijoje, bet pametė ir nenori daugiau tenai grįžti. Šią žiemą keletas šeimynų prižadėjo atvažiuoti pas mus iš valstijų Wisconsin ir Michigan, kur jie dabar ukininkauja, bet kur jiems nepatinka, nes ten jiems sunku gyventi. Vienas lietuvis iš Illinois valstijos čia dabar perka didelę farmą su gyvuliais, su visokiais įrankiais, tarp kurių yra taipogi garinė kuliamoji mašina. Žemė ant tos farmos yra daugiausiai juodžemis. Išdalies išdirbtas farmas čia pakol kas dar galima gauti labai pigiai, ir ant jų išsyk galima daryti gerą pragyvenimą. Manome, kad čia laikui bėgant bus viena iš turtingiausių lietuviškų kolionijų Amerikoje. Siunčiame $2 musų nelaimingiems broliams Lietuvoje. Auką prašome perduoti Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondui. (Auka gauta ir pasiųsta minėtan fondan. *Red:*). *A. Žemaitis.*

IŠ KANSAS CITY, KANSAS.

Klebonas. Vietos lietuviai. Darbai. Vietinės kolionijos lietuviai, ilgai laukę kunigo, kurs galėtų aprupinti dvasiškus jų reikalus, galop jojo susilaukė gerb. kun. A. Tamoliuno asmenyje, kurs pradėjo darbuotis šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Parapijonis esą patenkinti ir užganėdinti pradėtu naujo kunigo darbu, ir pasitikima, kad gerb. klebonas nepaliaus darbavęsis paskirtoje jam dirvoje ir ilgainiui dar sparčiau imsis už darbo Tėvynės reikalų dirvoje. Tikėtina, kad iškrikusius, nuo Tėvynės meilės atsitolinius lietuvius jis padarys mylinčiais savo brangią, nuslopintą ir užmirštą Tėvynę.

Čionais randasi pusėtinas lietuvių skaitlius. Apie kiek jų yra—sunku pasakyti, nes gyvena išsimėtę po įvairias miesto dalis. Randasi ištautėjusių keletas šeimynų, ir jų vaikai nebemoka lietuvių kalbos. Bet gi yra vilties, kad su pradėta gerb. klebono sistema seksis įskiepyti į juos tėvynainišką dvasią.

Kansas valstija yra sausa—"dry county" ir dėl to tai einant miesto gatvėmis nematysi lietuvių sėdint su "pantėmis" ir maukiant rudį, kaip kad kitose valstijose. Už tad gi čia lietuviai gerai išrodo: sveiki ir tvirti.

Kadangi nėra saliunų, tai lietuviai daug geriau laikosi ir iš pinigės pusės. Daug turi ir savo nuosavybės. Ilgainiui gi, galima spėliuoti, čia bus tvirtai sudaryta lietuvių kolionija, jeigu visi ir tolesniai vertins kuno jiegas ir neaikvos veltui sunkiu prakaitu uždirbto skatiko.

Darbai čia eina nieko sau. Skundų nėra, kad nebutų darbo. Visi dirbą, ir kurie atvažiuoja, visuomet suranda darbą gan lengvai.

Kansietis.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Kun. Kemėšis darbuojasi. Čia dabar atvyko kun. F. Kemėšis, kuris organizuoja savo "Darbininkų Sąjungą." Įdomu, kad viskas daroma su kokia tai paslaptim. Ant susirinkimų, kaip teko girdėt, įleidžiama tik ištikimus parapijonįs. Kodėl taip bijomasi viešumo, nežinia.

Apie "Laisvės" bylą su "Vien. Lietuvninkų" daug čia žmonės kalba. Daugelis mano, kad "Laisvė" pelnys nedaugiaus už Bagočių. Bet "Vienybei Liet." bus ištraukta tik keletas šimtų doliarių uždyką. Čia pasakojama, kad už "Laisvės" pečių stovi ir kas nors kitas, kas prigundė "Laisvę" užvest bylą prieš "Vien. Lietuvninkų." Teko girdėt, kad buvusioji Montvydo byla žada pagimdyt dar ir daugiau bylų, kuriose bus užkliudyta "Keleivis" ir "Laisvė." *Brooklyniškis.*

IŠ NEW YORK, N. Y.

Šileika Amerikoje. Sugrįžo Amerikon gerai žinomas dailininkas Jonas Šileika, kurisai prieš keletą metų buvo išvažiavęs Bavarijon-baigti dailės studijų. Sulyg telegramo, prisiųsto "Lietuvai," drauge su p. Šileika atvažiavo ir smuikininkas Glebavičius. Ponas Šileika yra baigęs Chicagos Dailės Institutą; Chicagoje ir Amerikoje jisai turi daug draugų ir pažįstamų. Šileika yra vienintėlių Amerikos lietuvių dailininku, plačiaus žinomu ir Lietuvoje. Jisai yra dalyvavęs keliose Liet. Dailės Draugo parodose Vilniuje, kame iš dailės žinovų sutikęs pusėtinai prielankumo.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Pataisymas. Ponas Ex-bajoras, rašydamas apie "Vyčių" kuopą ir bažnytinį chorą, sako, kad gerb. kun. F. Kemėšis atėjęs choro susirinkiman neįgaliotas. Tas klaida. Gerb. kun. Kemėšis yra tos kuopos narių ir birželio 27 d. š. m. "Vyčių" kuopos mėnesiniame susirinkime pobažnytinėje svetainėje, drauge su p. Jonu Petrausku, likosi išrinktas atstovu ir įgaliotas susižinoti su bažnytiniu choru dėlei "Vyčių."

"Vyčių" 17-tos Kuopos Valdyba.

Bagočiui neleidžia buti advokatu. Žinomasai tarp Amerikos lietuvių p. Fortunatas Bagočius negali pastoti advokatu. Pernai jisai buvo padavęs prašymą, kad jįjį prileistų prie valstybinių kvotimų ir priimtų į advokatų skaitlių. Valstija jam atsakė, kad negalinti jojo priimti, nes gauta paliudijimų priešais jojo "dorišką charakterį."

Nesenai p. Bagočius kreipėsi į Massachusetts valstijos augščiausį teismą, kad šisai išduotų Valstijos Advokatų Kvotėjų Tarybai paliepimą prileisti jį, Bagočių, prie kvotimų. Bagočius sakosi turįs iš Pittsburg'o aĩdavitų, kurie jį kitoje negu pernai šviesoje parodysią.

Šisai p. Bagočiaus atsiliepimas-skundas, kaip praneša laikraštis "Boston Globe," perduota teisėjui Crosby. Examinatorių Tarybos pirmininkas pranešęs teisėjui, kad jeigu norima antru kartu peržiurėti Tarybos nusprendimą Bagočiaus reikale, tai reikią teismui perstatyti tris tomus paliudijimų, kuriuos Taryba peržiurėjusi Bagočiaus reikale.

Tie trįs tomai buvo sudėti pas augščiausio teismo klerką, kurisai vėliaus leidęs Bagočiaus advokatui išimti iš teismo rekordų tuos paliudijimus. Dabar niekas nežino, kame tie trįs tomai yra.

Teisėjas Crosby pasakė Bagočiui, kad pirm teismo sprendimo reikalinga tųjų trijų tomų sugrąžinimo į klerko ofisą. Bagočius potam padavęs antrą prašymą teisėjui De Courcy. Iš šio irgi išgirdo, kad tųjų trijų tomų originalai ar kopijos turi buti pirma teismui pristatyta.

Taip Bagočius ir negali stoti advokatu. Tų trijų tomų esą negalima surasti. Bagočiaus neprileidžia prie kvotimų ne tiktai Massachusetts, bet ir Rhode Island valstija. Jo neprileis nei jokia kita valstija, nes valstijos prileidžia į advokatus tiktai nesuteptos doros, ypatas.

Bagočius turėjo bylą su "Vien. Lietuvninkų," kurioje iškilo eikštėn tokių dalykų, kad Bagočius bylą pralošė. Dabar jojo neprileidžia prie kvotimų dėlei paliudijimų priešai jojo "dorišką charakterių." Toksai yra pelnas Bagočiui iš tos bylos.

Polemika.

Gerb. "Lietuvos" Redakcija.

Meldžiu patalpinti į Jusų gerb. laikraštį čia įdėtą rankraštį, kurį buvau pasiuntęs į "Draugo" redakciją kaipo atsakymą į korespondenciją, tilpusią "Draugo" 21-me num. š. m.

Manau, kad "Draugo" redakcija pasielgė neteisingai, duodama savo korespondentui vietos 7 pėdų ilgio korespondencijai, įvardinančiai kai-kuriuos iš musų, kurie priėmėm Dr. J. Šliupą kaipo tautiską veikėją bei musų svečią, o neduodama vietos atsakymui į tai, kas paliestųjų yra manoma neteisingu esant. "Draugas" sakosi nenorįs duoti vietos polemikoms, nors pats su kitais laikraščiais įvalias polemizuoja.

Aš norėjau atsakyt ant tos korespondencijos ir todėl, kad supratau, jog tas pats korespondentas dažnai rašo korespondencijas, kitus asmenįs įvardindamas, o pats pasislėpdamas įvairiais slapyvardžiais. Tokiu budu "uždrožta" kiekvienai ypatai, kuri ką nors tarp Rockfordo lietuvių veikė.

"Draugo" redakcijos pasielgimą skaitau vienpusišku, juo labjau kad tenai korespondentas slepiasi po pseudonimu, o po atsakymo aš pasirašau tikra savo pavarde.

Korespondencija seka, kaip jinai buvo "Draugui" pasiųsta.

* *

Rockford, Ill. Musų miesto vardas dažnai yra matomas lietuvių laikraščiuose, iš ko skaitytojas gali manyti, kad čia yra daug korespondentų. Ir aš tikiu, kad jų čia yra; tik kad kai-kurių pašvenčia savo jiegas ne tam, kad parašyt teisingų žinučių apie tai, kas tarp vietos lietuvių dedasi, arba kad patiekus ką naudingo lietuvių laudžiai, bet turi norą rašyti korespondencijas todėl, kad tik kam nors "uždrožti," kokią nors ypatą ar ypatas užgauti ir priegto naudojamasi melais ir iškraipymais.

Čia trumpai perkratysiu vieną tokių korespondentų korespondenciją, kurį tilpo "Draugo" 27 numeryj.

Matyt iš šios korespondencijos, kad korespondentas "Barbės Vaikas," savo jaunose dienose lošė teatruose, nes jisai savo korespondencijoje prisilaiko teatrališkos formos, ir kas skaitė tą korespondenciją, tai tą galėjo patėmyti.

Barbutės Vaikas, pradeda nuo Rockfordo biznierių (suprask lietuvių), kad jie buvo sumanę išleisti lietuvišką laikraštį ir kad triusėsi, dirbo, redegavo ir kad laikraštis neišėjo. Ištikrųjų tasai laikraštis išėjo birzelio mėnesyje vardu "Rimbas," išleistas per Pukelių Brolių spaustuvę, kuri jau gyvuoja apie 2 metu. Taigi "Barbės Vaikas" rašė neteisybę.

Toliaus "B. V." mėgina "uždrožti" Vincui Jokubynui, labjausiai kad tas buvęs "Tėvynės" redaktorium, ir kad linkčiuojąs, kuomet kalba. Mat korespondentas leidžia kalbėtojui kalbant vien tik liežuvį krutinti ir stovėt kaip stulpas.

Kitas asmuo kurį korespondentas paliečia, K. Miklas. To mat činas yra: Dr-jos Šv. Mykolo pirmininkas, kuris irgi pagyrė Šliupą, kaip ir Jokubynas. Korespondentas primeta Miklui šiuos žodžius:

"Šis kalbėtojas (Dr. Šliupas) mums yra brangus, ir tik jis galės teisingai pasakyti apie tėvynę Lietuvą, kuri dabar yra paskendusi kraujuose."

Turiu pasakyti, kad Dr. Šliupo perstatyme K. Miklas taip visai nekalbėjo. Vieton tų žodžių buvo šie: "mieris šio vakaro, tarp ko kito buvo, kad duoti progą lietuviams Rockfordiečiams išgirsti kalbą gero kalbėtojo, kaipo seno tautiško kareivio, kuris atskyrė lietuvius nuo lenkų ir nuo lenkų paniekinimo ir kuris daug naudingų žinučių galėtų mums pasakyti, o ypatingai papasakoti mums apie musų Tėvynę Lietuvą, kuri dabar yra aplieta kraujais, net kraujais musų pačių brolių."

Toliaus korespondentas kritikuoja Šliupo kalbą. Ką jisai gali aiškinti ir kritikuoti Šliupo kalbą (kokia ji tenai nebuvo) jeigu ji tęsėsi arti 2 valandų ir jeigu korespondentas užmiršo tuos kelis žodžius įžanginės kalbos vakaro pirmininko?

Pabaigoje tos korespondencijos sakoma, kad K. Miklas pabaigoje išsitaręs dar keisčiaus negu išpradžių ir sakęs, kad "lyg girtiems eiti išsimiegoti, o tik ant rytojaus atsiminti, ką Šliupas kalbėjo." K. Miklas taip nesakė, ir kas girdėjo, tai žino. Miklas tik patarė, idant vietoj to, kad užsikarščiavusiems tuojaus po prakalbų griebti vienas kitą kritikuoti ir susipykti, tai geriaus eiti namon, išsimiegoti, o ant rytojaus pamislyti ir tada kritikuotis. Argi nežinomas dalykas, kad žmogus užsikarščiavęs dažnai pasielgia kaip girtas?

Nematau svarbumo ilgiaus aiškinti B. V. korespondenciją apie vakarą. Tik dar prie galo priminsiu, kad čia pas mus ištiesų yra stebuklingų korespondentų. Pavyzdžiui, pernai buvo korespondencija iš Rockfordo, kad Vincas Jokubynas labai blogai kalbėjęs Beloit, Wis. Gi V. J. tuom tarpu namie Rockforde buvo.

Užbaigdamas šį straipsnelį, pasinaudosiu kai-kuriais B. V. žodžiais: Broliai korespondentai! Nebukime kudikiais, nerašykime 7 pėdų korespondencijas su tikslu vien ypatiškai užgaulioti. Platinkime meilę tarp savo žmonių; atminkime, kad kiekvienam iš musų visų lietuvių priguli lygios tiesos. Žinokime, kad jeigu kitą plaksime, tai ir patįs gausime. Godokime kitus, ir kiti mus godos.

K. Miklas.

Prof. Ch. Scignobos.

Latvių-Lietuvių Tauta.

(Užbaiga.)

Devynioliktasai šimtmetis buvo piniginio kentėjimo ir politiško persekiojimo gadyne latvių-lietuvių tautai. Latvis-kaimietis, kuris legaliai buvo paliuosuotas iš vergijos, neteko išdalies savo žemės ir likosi pažemintas iki vokiškų bajorų samdinio padėjimui.

Su lietuviais, kurie buvo bajorijos ir lenkų dvasiškijos vesti sukilti prieš carą, buvo pasielgta net žiauriau negu su lenkais.

Tai buvo Lietuvoje, kame "Muravjevas Korikas" pasirinko dirvą savo darbams, ir buvo uždrausta kalbėti lenkiškai (turėtų buti: lietuviškai. *Vert.*) ar vartoti lotyniškas raides rašte. Šisai uždraudimas, kuris liko prašalintas tiktai 1905 m., neleido lietuviams per keturiasdešimts metų skaityti sava kalba, išskiriant knygas, Prusų Lietuvoje spausdintas ir slaptai gabentas per rubežių.

"Bet pirm devynioliktojo šimtmečio pabaigos nauja gadynė prasidėjo, pirmiausia piniginiu atžvilgiu, ačiu darbščiam žmonių budui.

Baltiškose provincijose latviai, galutinai stodami prekybos, pramonės bei mokslo srytysna ir nepasiduodami vokiečių įtekmei, lenktyniavo su vokiečiais ir sutvėrė tarp savo žmonių vidurinę kliasą, kuri smarkiai žengė pirmyn ir išnaikino vokiškus Rygos konkurentus, laukdami valandos užkariauti žemes, vokiškų baronų valdomas.

Tuom pačiu laiku latvys-kaimietis, geriausiai vartodamas kulturos naujas idėjas ir naujus metodus, išėjo iš savo tamsumo bei skurdo, ir greitu laiku latviai virto tauta, pasididžiuojančia savo tautybe.

Bet lietuviai darbininkai savo šalyje nerado užtektinai vietos savo talentams sunaudoti ir greitai išnešė savo žinojimą dideliuosna Baltiko miestuosna, Petrogradan bei Rygon, ir daugelis jųjų iškeliavo net į Suv. Valstijas. Jie apsigyveno kolionijomis, kurios vietomis pasidarė svarbiomis, kaip pavyzdžiui Pittsburg'o apielinkės, kur vienas visas miestas yra lietuvių apgyventas; ir tai iš šių žmonių Upton Sinclair savo garsingoje apysakoje, padarė svarbiausias veikiančias ypatas, nelaimingas aukas turtingų Chicagos "pakerių" dirbtuvių prakaito spaudimo systemoje. Bet šios kolionijos yra tiktai tuomlaikinėmis lietuviui, kurisai, nepanašiai skandinavui, iškeliauja apsigyventi Amerikoje su tvirtu pasiryžimu grįžti viena gražią dieną savo šalin, pasiimdamas su savim prigimton šalin savo sutaupintus skatikus, kurie jam pri-lenks, tai negalima dar žinoti kogelbėtų piniginėje jojo kovoje, irkius vaisius išduos pradėta Vokietijos povandeninių laivų karė su viso pasaulio pirklių laivais. Bet kova ten draugiškų prietikių nesustiprįs, bet juos labjau pagadys.

prityrimo parinkas, kurias jisai surinko toje laisvoje šalyje.

Vidujiniai Rusijos imperijos kriziai suteikė šiems žmonėms, pramonine ir prekybine kova sustiprintiems, tinkamą progą savo tautybės teisingam supratimui atgauti.

Alexandrō III pastangos surusinti Baltikos provincijas, nežiurint neprielankumo, kurisai sutiko tas pastangas, nukratė tą intektualę valdžią, kurioje baltai laikė latvius, ir atidarė kelią, kuriuom tautiškoji dvasia įsigavo į latvių mokyklas. Revoliucija 1905 m. pagimdė priešingumą tarp latvių kaimiečių ir didžiųjų vokiečių žemvaldžių, ir nežiurint, kaip aštriai jie jautė reakciją, korimai ir kankinimai Rygos kalėjimuose sustiprino juose savo krašto meilė.

1905 metais atėjo liuosybės valanda Lietuvai, kuomet jinai pašaukė pagelbėt savo distriktų valdyme "amerikiečius," kurie buvo surišti su viešuoju gyvenimu laike savo buvimo Suvienytose Valstijose (Čia, rods, išeina koksai tai nesusipratimas. *Vert.*).

Nežiurint šios organizacijos gyvenimo trumpumo, prityrimas paliko savo žymę ir paskatino jųjų viltis (? *Vert.*).

Pati bajorija ir kai-kurie kunigai Lietuvoje pradėjo susiprasti esą lietuviais ir atsisakė toliaus tarnauti lenkams.

Latvių-lietuvių tautos atbudimas prasidėjo. Jinai žino savo jiegą ir, žinodama, kad ateitis atneš josios tautiškųjų lukesčių įvykimą, jinai su užsitikėjimu žengia link laisvės.

Vertė *J. A.*

REIKALAVIMAS, SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PASTATYTAS VOKIETIJAI.

Ant paskutinės atsiųstos Vokietijos Amerikon notos atsakė prezidentas Wilson ir užsienių ministeris. Jie atsakė, jog negali pasiganėdinti Vokietijos pažadėjimais ir jos atsakymu. Suvienytos Valstijos savo notoj pastatė Vokietijai reikalavimus. Prezidento notoj pasakyta:

1) Kad užpuldinėjimai pirklinių ir pasažierinių laivų yra nelegališki, nes nesutinka su tarptautiškomis teisėmis ir civilizuotų tautų sutarimais. Išsikalbėjimai vokiečių, jog ir jų priešai laužo tarptautiškas teises neišteisina tokio karės budo, kokio griebiasi savo povandeniniais laivais vokiečiai.

2) Vadovai vokiškų povandeninių laivų žino, kaip galima gelbėti nekaltus laivų pasažierius, o bet-gi skandina pirklių ir pasažierinius laivus su žmonėmis be jokio persergėjimo.

3) Suvienytos Valstijos negali leisti kokiai nors karę vedančiai tautai kenkti savo reikalams ir gyvasčiai Suvienytų Valstijų piliečių. Užpuldinėjimai vokiškų povandeninių laivų ant pirklių ir pasažierinių laivų turi pasiliauti, nes kitaip Suvienytos Valstijos turės vokiečių elgimąsi laikyti už sau neprielankų, nes jie stato pavojun Suvienytų Valstijų piliečius.

4) Suvienytų Valstijų valdžia, kaip senose savo notose, taip ir dabar, atsakomybę ant Vokietijos meta už paskandinimą Lusitanijos ir reikalauja atlyginimo už gyvastis prie to žuvusių 115 amerikonų, taipgi atlyginimo už nuostolius dėl užpuldinėjimų vokiškų povandeninių laivų.

5) Suvienytos Valstijos nemano jieškoti priekabių susipykimams, bet nori rasti budą susitaikymo, bet kad tas nekenktų jų reikalams ir garbei.

6) Patarimo Vokietijos, kad amerikonai nevažiuotų laivais, vežiojančiais ginklus ir amuniciją talkininkams, negalima priimti, nes tas butų priešingu tiesoms neutrališko krašto, kurio piliečių niekas jurėse trukdyti negali; jie turi turėti tiesą keliauti ten, kur jiems patinka be jokių trukdymų.

Vokiški laikraščiai, suprantama, labai neprielankiai atsiliepia apie prezidento Wilsono Vokietijon pasiųstą notą, o kaip koki Vokietijos laikraščiai, kaip tai nuo brutališkų vokiečių ir laukti galima, net kolioja už tai prezidentą Wilsoną ir išjuokia užsienių ministerį Lansingą, lyg tyčia erzina tais savo užsipuolimais amerikonus.

Kadangi, kaip galima manyti, Vokietija prieš Ameriką nenusiteikytų piniginėje jojo kovoje, irkius vaisius išduos pradėta Vokietijos povandeninių laivų karė su viso pasaulio pirklių laivais. Bet kova ten draugiškų prietikių nesustiprįs, bet juos labjau pagadys.

VIETOJ KARIŲ DVIKOVA VALDONŲ.

Senesniuose laikuose daugumas karių buvo už valdonų užsimanymus: susipyko už ką du valdonai, ir buvo karė. Todėl istorijoj jau paminėta atsitikimų, kad vietoj karių, vietoj žudymo tukstančių žmonių, valdonai viens kitą dvikovon kvietė. Šventraštyj minima dvikova Dovydo su Goliotu, padariusi bereikalingu kariumenių mušį. Tai ne vienatinis atsitikimas; dvikovų valdonų, arba bent pakvietimų jon buvo daugiau.

Pradžioj XVIII šimtmečio Rusijos ciesorius Povilas I užmanė Europos valdonams vengti karių, ir jų vietoj nesutikimus užbaigti iššaukimų dvikovon. Ir tas atsitikimas yra ne vienatinis istorijoj. 1611 m. Švedijos karalius Karolius IX pakvietė dvikovon savo priešą Danijos karalių Christioną IV. Bet tas grubijoniškai Karolio pakvietimą atmetė.

Buvo atsitikimų, kad ir kariumenių vadovai, vietoj pradėti kariumenių mušį, viens kitą dvikovon šaukė. Dvikovos vadovų, vietoj tautų mušių, ir dabar pasitaiko tarp laukinių ginčų vadovų. Bet laukiniai vadovai renka tvirčiausius; tarp civilizuotų tautų valdonams tvirtumo nereikia, todėl daugelis valdonų, kaip, pavyzdžiui, Vokietijos ciesorius, arba ateinantis Rusijos caras yra silpni, išsigimėliai, nesveiki

DIDŽIAUSIS MUŠIS.

Mušis, prasidėjęs Europos rytuose, nuo Rygos įlankos iki Rumanijos, yra taip didelis, kokio dar ant žemės nebuvo. Tame mušyj dalyvauja apie 5 milionai rusų ir 4,500,000 austro-vokiečių, taigi taip daug kareivių, kiek jų dar vienan mušin nestojo. Mušio linija traukiasi ant 1,000 mylių, taigi ir jo frontas yra taip ilgas, kokio dar niekada nebuvo. Kiekvienos pusės mušyj dalyvaujanti armija buvo taip didelė, kokios nebuvo armijos Suvienytų Valstijų laike visos naminės karės; laike karės francuzų su vokiečiais, 1871 m., ir laike karės japonų su rusais drauge paimtos.

Dabartiniame mušyj dalyvauja 5 milionai rusų ir 4½ milionai austro-vokiečių; jis traukiasi jau nuo gegužio 1 d, o jo galo dar nematyt, nors žuvo jau apie milionas žmonių.

Kiti buvę dideli mušiai buvo kur kas mažesni.

Mušyj prie Mugden dalyvavo 450,000 rusų, japonų 700,000. Mušio linija traukėsi 100 mylių; traukėsi jis nuo vasario 19 d. iki kovo 12 d. Rusai nužudė 30,000 užmuštais, 100,000 sužeistais ir 50,000 nelaisvėn paimtais; japonai nužudė 52,000 užmuštais ir sužeistais.

Mušyj prie Liao-Yang dalyvavo 150,000 rusų ir 200,000 japonų; mušio linija traukėsi 70 mylių. Mušis ėjo nuo rugpjučio 24 d. iki rugsėjo 4 d. Rusai turėjo 4,000 užmuštų, 12,000 sužeistų, japonai gi 17,539 užmuštais ir sužeistais.

Mušyj prie Sedano, kur 1871 m. vokiečiai paėmė francuzų ciesorių Napoleoną III, francuzų dalyvavo 150,000, o vokiečių 250,000; mušis traukėsi nuo rugpjučio 29 d. iki rugsėjo 1 d. Francuzų užmušta ir sužeista 17,000, 21,000 nelaisvėn paimta, o 83,000 su Napoleonu pasidavė. Vokiečių užmušta ir sužeista 8,970.

Mušyj prie Gettysburg (laike naminės karės Suvienytose Valstijose) šiaurinių dalyvavo 82,000, o pietinių arba konfederatų 72,000. Mušis prasidėjo liepos 1 d., o pasibaigė liepos 3 d. 1863 m. Šiauriniai nužudė 3,072 užmuštais ir 14,497 sužeistais; pietiniai gi—2,592 užmuštais ir 12,709 sužeistais.

Mušyj prie Waterloo, kur galutinai griuvo Didžiojo Napoleono galybė, Napoleonas turėjo 71,947 kareivius; prieš jį stojo 67,661 anglas ir 50,000 prusų. Mušis prasidėjo ir pasibaigė liepos 18 d. 1815 m. Francuzų čia užmušta ir sužeista 30,000. Anglų užmušta 2.009, sužeista 4.923; prusų užmušta 2,197, o sužeista 9,615 kareivių.

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žinoti, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę at siunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Paskaitos. Musų žmonėms patinka prakalbos. Taip bent leidžia manyti tie skaitlingi prakalbų susirinkimai, kurie rengiami kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolionijoje. Lietuviai nepraleis jokios tinkamos progos, kad neparengus prakalbų. Rengiama koksai nors apvaikščiojimas, vakaras, balius, didesnis pasilinksminimas, išvažiavimas arba panašiai—žiurėk, ir prakalbos tenai įpinta. Dažnai prakalbų rengėjai parsikviečia kalbėtoją iš gan toli ir tokiu budu emažus pinigus moka, kad tiktai išgirdus gyvu žodžiu šį-tą naudingo.

Šioji lietuvių ypatybė dažnai yra labai netikusiai sunaudojama. Gerų kalbėtojų pas mus labai ir labai mažai. Reikalinga pasitenkinti "šiuom-tuom." Ir tokiu budu žmonės už savo pinigą, triusą ir sugaišintąjį laiką toli-gražu negauna tinkamo atlyginimo, geros ir naudingos prakalbos paveiksle.

Pačios prakalbos pas mus labai nesusystematizuotos. Žmonės, reikalaudami prakalbų, paprastai palieka pilnai paties kalbėtojo nuožiurai prakalbos temos paskyrimą. Kalbėtojai, paprastai greitomis prisiruošę arba ir visai neprisiruošę, kalba apie tai, kas pirmas atėjo mintin. Daugeliui kalbėtojų geriausiai tiktų buti klausytojų tarpe, o ne nuo estrados mokinti žmones. Žinoma, iš tokių prakalbų maža nauda.

Jeigu prakalbų reikalas butų šiek-tiek sutvarkytas ir tikslingai vykinamas, męs nemaža naudos iš to galėtume turėti. Prakalbose, kurias musų žmonės šiądien girdi, rasi visokių svajonių, kartais daug pagiežos ir tulžies prieš kalbėtojo politiškuosius priešus, bet gyvųjų reikalų—tų reikalų, su kuriais žmogus kasdien susiduria ir kurie turi jam gyvybės reikšmę, musiškėse prakablose labai retai tenka užeiti.

Pavyzdžiui, sveikatos dalykai yra visai užmiršti. Kad jie labai reikalingi—galima persitikrinti, perėjus per musų grinčias ir pamačius, kaip musų daugiuma gyvena. Pilietybės reikalas yra labai svarbus. Jisai privalėtų buti vienoje pirmųjų vietų musų prakalbose. Ir tųjų reikalų aiškintojais-išdėstinėtojais turėtų buti ne kiekvienas, kuriam užėjo noras pilietybę "aiškinti," bet žmonės, prityrę ir kurių suteikiamos žinios butų sveikos, naudingos klausytojams. Paimkime visą musų gyvenimą. Jisai nesutvarkytas, pairęs. Tam yra daug priežasčių, ir negreitai bus viskas pagydyta, ir gydyti reikės, nusižiurint priežasčių. Bet daug kas galima butų padaryti pagelba prakalbų, kurios žmonėms teiktų tinkamą, sveiką medžiagą.

Kitais žodžiais tariant, prakalbas reikėtų sunaudoti, kiek tai galima, paskaitoms, bet paskaitoms geroms, tinkamoms, kompetentiškų žmonių atliekamoms. Tokių paskaitų priruošimas reikalauja laiko, darbo. Ir todėl patįs paskaitų laikytojai privalėtų buti apmokami. Kadangi vienos vietos lietuviai vargiai galėtų pilnai atlyginti už padėtąjį darbą, tai paskaitų laikymas įvairiose vietose privalėtų buti sutvarkytas, kaip, pvzd., p. Šimkaus kelionė. Iš vienos vietos kiton keliaudamas, lektorius galėtų naudotis vienu ir tuom pačiu paskaitų kursu, ir įvairių vietų lietuviams tas nedaug lėšuotų. Laikraščiai suteiktų savo paramą tokiam darbui, jeigu jisai butų tinkamai varomas. Nauda gi butų musų visuomenei.

Didžioji nelaimė. "Eastland'o" nuskendimas Chicagos upėje yra nelaimė, lygia didžiausiomis jurių nelaimėms. Žuvęs suviršutukstantis (rasi, net pusantro tukstančio) žmonių susideda daugiausia iš ateivių. Vienų lenkų, sakoma, žuvę apie 400. Žuvo nemažas skaitlius ir lietuvių. Lenkai tuojaus šoko nukentėjusioms šeimynoms pagelbon. Tuojaus pradėjo veikti tam tikra jųjų organizacija. Lietuviai gi saviškiais nei nepabandė rupintis ir nepasistengė susižinoti, ar nukentėjusiems lietuviams kokia nors pagelba reikalinga.

Liudi visa Chicaga, baisiosios nelaimės smogta. Nelaimė palietė visokių tautybių žmones. Liudi ir lietuviai, kuriems dešimčius aukų nunešė nelaimė. Lietuviai turi dvigubą priežastį liudėti, nes jie ne tiktai liko nelaimės paliesti, bet tokioje baisioje valandoje pasirodė nei trupučio neprisirengę savo santautiečių pagelbon ir galop nesusipratę, kad tokia pagelba ir rupestis saviškiais yra reikalinga. Kitų tautybių žmonės eina saviškiams pagelbon, renka aukas nukentėjusioms šeimynoms. Lietuviai gi—nukentėjusios šeimynos sielvartauja, o kiti, perskaitę laikraščiuose apie nelaimę ir paaimanavę, eina kiekvienas savo reikalais.

Prie p. Gabrio veikimo. Ponas Gabrys, matomai, pasiryžo sugėdinti amerikiečius už jųjų neveiklumą. Musų spaudoje daug kartų kalbėta apie reikalingumą informuoti Amerikos visuomenę per angliškus laikraščius apie Lietuvos ir lietuvių reikalus. Nežiurint didelių kalbų ir šaukimų, iki šiolei dar nepasirodė Amerikos angliškoje spaudoje rimtesnio rašinio, tuom tikslu pagaminto. O tarp pusės miliono Amerikos lietuvių, rods, nemažai yra tokių, kurie galėtų angliškon spaudon parašyti.

Už mus, amerikiečius, darbą atlieka p. Gabrys, sėdėdamas Paryžiuje ir pats nei anglų kalbos nemokėdamas. Vieno p. Gabrio veikimas angliškai kalbančių informavime apie Lietuvą ir lietuvius yra didesnis negu visa, ką Amerikos lietuviai yra tuom atvėju atlikę. Jisai pradėjo, kaip skaitytojai jau žino, mėnesinį anglų kalba laikraštį "Pro Lithuania." Vieno įtekmingiausiųjų Anglijos žurnalų, "The British Review" vasario numeryje tilpo ilgas straipsnis apie Lenkijos autonomiją ir Lietuvą. To straipsnio turinys buvo savo laiku smulkiai paduotas "Lietuvos" skaitytojams.

Dabar liepos mėnesio numeryje tasai pats žurnalas talpina kitą p. Gabrio straipsnį: "Lenkų Klausimas." Tilpęs rašinys yra paskaita, kurią p. Gabrys buvo skaitęs Paryžiaus Socioliogijos Draugijai. Savo straipsnyje p. Gabrys gvildena Lenkijos politiškos ateities klausimą ir Lenkijos santikius su kaimynėmis tautomis.

Išrodęs, kad toli-gražu ne visi lenkai vienaip atsinešą į pažadėtąją Lenkijai autonomiją ir kad Austrijos lenkai viešai stoję prieš Rusiją, o Vokietijos lenkai dar nepasakė savo žodžio apie duotąjį pažadėjimą, p. Gabrys pašvenčia daug vietos lietuvių-lenkų klausimui. Jisai prirodinėja, kad Lietuvos sujungimas su autonomiškaja Lenkija negalimas, kaip abelnai negalimas atnaujinimas istoriškosios Lenkijos, kurion ineitų ne tiktai Lietuva su latviais, bet taipgi gudai (baltrusiai) ir mažrusiai (ukrainiečiai arba rutėnai). Straipsnyje prirodinėjama, kad Lietuva nėra ir neprivalo buti surišta su Lenkija, kad lietuviai jokio ryšio su Lenkija dabar neturi, nenorėjo ir nenori turėti. Vieton to, lietuviai norį reikalauti autonomijos drauge su latviais. Jisai prirodinėja, kad Suvalkija privalo buti išskirta iš Lenkijos ir prijungta prie Lietuvos. Lenkija, ir be kitų tautų, kaip p. Gabrys prirodinėja, butų gan didelė: 17,000,000 žmonių iš visų trijų (rusiškos, vokiškos ir austriškos) Lenkijos dalių. Lenkams turėtų priklausyti Vistulos įtaka, o Nemuno įtaka privalėtų likti lietuvių rankose. Jeigu gi busimon autonomiškon Lenkijon butų įskirtos ir kitos tautos, tai Lenkija, kaip p. Gabrys mano, butų "nauju anarchijos šaltiniu, kurisai butų pavojum tvarkai, kaip kad buvo 1772 m. (pirmas Lenkijos padalinimas).

Kalbėdamas apie Lenkiją, p. Gabrys labai gabiai gina Lietuvą nuo kai-kurių lenkų perdidelių apetitų.

Sąryšyje su šiuom p. Gabrio straipsniu norėtume dar kartą nurodyti į tuos, kartais labai negražius bei šiurkščius, užsipuldinėjimus ir atakus, kurie varoma prieš "ambasadorių" Gabrį ir jojo biurą. Daug ko p. Gabriui teko ir tenka girdėti bei perkęsti iš savų lietuvių tarpo. Šioje sunkioje ir svarbioje valandoje p. Gabrys pasirodė daugiau veikiančiu negu visi jojo užpuolikai, kruvon sudėti. Toksai Lietuvos reikalų prapagandavimas, kokį dabar p. Gabrys varo, yra milžiniškos didžiumos lietuvių pripažintas labai svarbiu, riekalingu, geistinu ir remtinu. Jeigu toksai darbas yra reikalingas, tai labai paiku nepritarti jam tiktai todėl, kad tai p. Gabrys jį daro. Sveikai mąstant, reikia pripažinti, kad p. Gabrio darbas užsitarnauja širdingos paramos visų lietuvių, kuriems apeina Lietuvos reikalai.

Daroma prikaišiojimai, kad p. Gabrys esąs klerikalu, turįs tiktai klerikalų paramą. Atsiminkime, kad patsai p. Gabrys, budamas Amerikoje, stengėsi įgyti visų paramą ir priejautą. Tačiaus nevisi jam pritarė. Daugelis nedraugingai atsinešė prie p. Gabrio.

Keno kaltė, kad šiądien p. Gabrys atstovaująs, kaip sakoma, dešiniuosius? Mums rodosi, kad kai-kurie ne-klerikalai patįs privertė p. Gabrį ieškoti paramos savo darbui svarbiausiai pas klerikalus. Jojo darbas yra tokiu, kurį mato naudingu ir remtinu nevien klerikalai. Pačiame tame darbe vargu sujieškosi daug klerikalizmo. Todėl nesuprantamas tasai daugiau negu nedraugingas atsinešimas, kurį kai-kurie rimtesnieji musų laikraščiai apreiškia link p. Gabrio asmens ir per tai kenkia darbui, kurį jie patįs pripažįsta naudingu ir reikalingu.

Dar vienu prirodymu, kad p. Gabrio veikimas pasiekia ir Amerikos angliškai kalbančiąją visuomenę, yra straipsnis "Lietuvos Viltįs" (The Hopes of Lithuania), tilpęs liepos 24 d. numeryje savaitinio laikraščio "The Literary Digest." Šisai laikraštis, sakoma, turįs apie milioną skaitytojų ir laikomas vienu labjausiai išsiplatinusiųjų, populiariškiausių ir rimčiausių savaitraščių Amerikoje. Prie straipsnio pridėta žemlapis, rodantis Lietuvą, Latviją ir Lenkiją. Patsai straipsnis yra paremtas ilgomis ištraukomis iš p. Gabrio rašinio, tilpusio "The British Review" vasario numeryje. Šisai straipsnis duoda čielam milionui žmonių Amerikoj supratimą apie Lietuvą—tai yra kaip sykis tą, apie ką pas mus, čia Amerikoje, daug kalbama ir ko niekas nebando vykinti. Ponas Gabrys, rasi, to nesitikėjęs, dirba darbą, kurisai tiesioginiai pridera Amerikos lietuviams daryti.

Tat, kalbant apie p. Gabrį, šisai straipsnis yra dar vienu pliusu, kurio negalima tylomis apeiti.

Reikėtų atsargiau. "Tėvynė" ašydama apie "Pro Lithuania," pamini neva visus straipsnius, tilpusius pirmame numeryje, ir rašo:

"Smulkiai paminėjome to laikraštėlio turinį, kad skaitytojai galėtų matyti, koki straipsniai yra tilpę pirmame numeryje laikraščio, kurį leidžia ponas Gabrys iš amerikiečių aukų."

Nekalbant apie tai, kad paskutinieji sakinio žodžiai nepritiktų "Tėvynei" vartoti, pažymėtina, kad minint straipsnius praleista vienas svarbiausiųjų numerio straipsnių "The Lettish-Lithuania Nation," profesoriaus Ch. Seignobos parašytas. Taipgi užmiršta pažymėti, kad A. Meillet yra "Professor at the College de France." Be šių praleidimų, laikraščio straipsnių surašas truputį kitokiu išrodytų. Jeigu tai netyčiomis padaryta, tai labai neatsargu; jeigu tyčiomis—tai labai bloga.

Paminime tai, nes "Tėvynė" savo straipsnyje labai skaudžiai plaka p. Gabrį. Didelis kontrastas tarp recenzijų apie "Pažvalgą" ir "Pro Lithuania," kurios viena šale kitos telpa.

Ilgai laukia. Kuomet tarp p. Šimkaus, "Liet. Dr-jos Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti" atstovo, ir Dr. A. K. Rutkausko, Tautos Fondo pirmininko, pakilo nesutikimas, tai "Drauge" pasirodė pora straipsnių, kuriuose p. Šimkui padaryta sunkių priekaištų. Pakilęs nesutikimas buvo apmalšintas. Buvo pagarsinti apie tai pranešimai, po kuriais stovėjo p. Šimkaus, Dr. Rutkausko ir p. Šlakio parašai. Pastarųjų dviejų asmenų parašai stovėjo po anais "Drauge" tilpusiais ir p. Šimkui prikaišiojimus darančiais straipsniais. Prikaišiojimai buvo tokios rųšies, kad tylomis jųjų **negalima** buvo praleisti. Susitaikius abiem pusėm, tie prikaišiojimai privalėjo buti atšaukti. Girdėjome susitaikymo metu, kad p. Šlakis besirengiąs panašų atšaukimą "Drauge" patalpinti. Bet nors nuo to laiko praėjo suviršpora savaičių, iki šiol jokių atšaukimų "Drauge" nepasirodė.

Įdomu, ar atšaukimas "Drauge" nepasirodė per klaidą ar tyčiomis iki šiolei netilpęs? Jeigu atšaukimas tilps, tai, rods, senai butų jau laikas. Jeigu netilps, tai įdomu žinoti, kame priežastis.

Turi septynias kuopas. Praeitame "Liet." numeryje, kalbant apie klerikalų steigiamąją darbininkų kuopą, buvo pasakyta, kad toji organizacija turinti bent vieną skyrių. Dabar sužinoma, kad toji organizacija turi išviso 7 skyrius-kuopas. Tas patvirtina minėtame straipsnyje išreikštą mintį, kad klausimas yra nevien So. Bostono lietuvius apeinąs. Didesnis kuopų skaitlius priduoda anam musų straipsniui dar geresnį pamatą.

$10,000 Lietuvon. Tautos Fondo raštininkas, adv. A. A. Šlakis, pagarsino, kad Tautos Fondas nutaręs praeitą savaitę pasiųsti $10,000 "Lietuvių Draugijai Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti." Su tais pinigais Tautos Fondas busiąs pasiuntęs Lietuvon $15,000.

Šį Tautos Fondo žingsnį reikia sutikti džiaugsmingu pasveikinimu. Lietuvos Gelbėjimo Fondas jau du kartu pasiuntė Lietuvon aukų, kaip tiktai jųjų susirinko didesnis pluoštas. Labai gerai padarytų ir Lietuvos Šelpimo Fondas, kuo veikiausiai pasiųsdamas Lietuvon tą aukų pluoštą, kurį jam iki šiolei pavyko surinkti.

Nesupranta. "Draugas" "nesuprato" straipsnelio "Bosavimas," kurisai tilpo "Lietuvoje" pora savaičių atgal. Persispausdinęs visą straipsnį, jisai klausia, ką tai reiškia.

Patartume pasižiurėti, kas rašyta "Drauge" apie "Kataliko" prigulėjimą prie Lietuvių Spaudos Dr-jos. "Draugas" gal jau užsimiršo, kaip "Kataliką" butinai stengėsi ištraukti iš tos draugijos. Pavyzdžiui, tegul "Draugas" atsiverčia savą šių metų 25-tą numerį ir perskaito savo apžvalginį straipsnį "Laikraštininkų Susivažiavimas."

Kitu dar aiškesniu pavyzdžiu yra straipsnis "Auksinė Plunksna," tilpęs "Draugo" 27-tame numeryje. Atvažiavusiems Chicagon svečiams, p. Šimkui, Dr. Šliupui ir p. Račkauskui, pagerbti surengtame vakarėlyje p. St. Tananevičia, padovanojo p. Račkauskui auksinę plunksną. Dėlei to menkučio atsitikimo "Drauge" parašyta ilgas straipsnis, kuriame, tarp kit-ko, rašoma:

"Jei plunksną paėmėme susirinkime butų paaukojęs Račkauskui koks laisvamanių atstovas, nebučiau nei krustelėjęs. Bučiau taręs sau: taip ir turėjo buti. Laisvamaniai turi pagerbti savo vadą ir šulą. Bet tai padarė katalikų dienraščio leidėjas. Tame yra antras, dar skaudesnis ženklas musų laikų. Jisai parodo, kad ta musų išeivijos dalis, kuri gal viena tiktai ir galėtų sudaryti tvirtą reakciją priešais dvasios ir doros ištvirkimą, kad ir ji yra dar labai silpna. Skaudu tai, bet dėja! taip yra. Jeigu męs butume jau tvirti ir gerai susiorganizavę, argi p. Tananevičius butų dalyvavęs visuose laisvamanių posėdžiuose; kaipo jų organizacijos narys, ar butų jis kelią priklaupęs prieš Račkauską? Ne, jisai to nebutų *išdrįsęs* (musų pabraukta. *"Liet."*) padaryti. Dabar gi jisai galvojo: tiesa, "Kataliko" ėmėjai mažne visi katalikai, bet jie stiprios viešos opinijos dar neturi; jie neįstengs manęs pasmerkti, ar aš šiaip ar taip pasielgsiu, bet laisvamaniai turi tvirtą spaudą, su jų opinija aš turiu skaitytis ir užtat man biznio žvilgsniu išpuola pagerbti laisvamanių šulą."

"Sugriaukime gi, kad geri, tokį galvojimą. Kalbėkime, kiek norime apie idėjas, apie tautos reikalus, pakol męs neturime geros vienybės ir savo tvirtos spaudos,—patol dar nesykį katalikų priešus garbins tie, kurie turėtų atstovauti katalikų reikalus. Tikėkime, kad nevisuomet taip bus. Męs stiprėjame. Kiekvieni mieli meteliai vis atneša mums naujus pliusus. Tananevičius—tai barometras musų augimo ir stiprėjimo. Atsiminkime, kad dar nesenai "Katalikas" visai kitonišką giesmelę giedojo. "Katalikas" jau ir dienraštis—iš pradžių buvo "bepartyviškas" dienraštis. Šiądien jisai jau skelbiasi einąs tautiškai krikščioniškoje dvasioje. Sukrikščionino jį Vyčiai, Chicagos seimas, Tautos Fondas, Moterų Sąjunga ir t.t. (Skaitykit: "Draugo" šulai. *"Liet."*).

"Kas gi jį galutinai sukatalikins?

"Mano nuomone, tai padarys musų Federacija ir Katalikų Spaudos Draugija (Skaitykit: vėl "Draugo" šulai. *"Liet."*).

"Šių metų Federacijos Kongresas, mano nuomone, butinai turės žymiai pirmyn pastumėti musų spaudos reikalus. Jeigu ir tuo žvilgsniu męs sutvirtėsime, tai bus didelė viltis pritraukti prie katalikiškų laikraščių šeimynos ir "Kataliką." Tai bus sveikiau ir p. Tananevičiui. Jo nugara galės išsitiesti. Jam nebereikės linguoti nuolat "bepartyviškai" į abi pusi. Jisai eis tada su katalikais."

Ar "Draugui" reikia dar didesnio prirodymo? Šioje ištraukoje yra atsakymas ir "Kataliko" klausimui, tartam dėlei rašinėlio "Bosavimas." Mums stebėtina, kad p. Tananevičius savo laiku griežtai neužprotestavo už tą tiesioginį apkaltinimą parsidavime, mestą į jįjį **cituotame straipsnyje.**

Kazys Aušris.

Kaip, Sėdint Chicagoj, Galima Gauti Darbą Siberijoj.

(Užbaiga)

Musų Laurynas įgijo pirmas chemiškas žinias Varšavos Techniškoj Mokykloj, kur jis pasižymėjo dideliu darbštumu. Man teko išgirsti nuo jo paties apie tai, kaip jis gavo pirmą savo vietą, užbaigęs Varšavos techniškąją mokyklą.

Patiko Egzaminatoriui.

Baigiant techniškos mokyklos kursą, vienu iš egzaminatorių buvo prezidentas Lowicz'o Chemiškos kompanijos. Laike egzamino jaunas chemikas mokinys, matomai, padarė pusėtinai gerą įspudį ant minėto chemiškos kompanijos prezidento, nes tas pažingeidavo užklausti:

— Ką jus manote daryti, gavę diplomą?

— Nieko dar nežinau—atsakė į tai Laurynas,—manau, jieškosiu kur vietos.

— Gerai, po egzamino užeikit pas mane į hotelį. Štai mano korta,—pasakė prezidentas.—Aš noriu su jumis pasikalbėti.

Pasikalbėjimo pasekmė buvo tokia, kad Radziukynas čia pat gavo vietą chemiko assistento (pagelbininko) Lowicz'o Chemiškos kompanijos dirbtuvėse (Varšavos gub.).

— Čia turėjau gerą praktiką—pasakojo vėliaus p. Radziukynas apie Lowicz'ą.—Žmonės čia buvo labai gabus ir galima buvo daug ko pasimokyti. Čia tarp kitų buvo ir p. Del Place, žinomas šiądien chemikas, autoritetas sulfurinės (sieros) rugšties srytyje ir išradėjas aparatų, kuriuos šiądien vartoja ir čia Amerikoj.

Išbuvęs Lowicze du metu, pakliuvo net į Agelin, Mogilevo gubernijon, kur per tris metus dirbo prie medinio alkoholio valymo. Iš čia atvyksta jis Amerikon 1904 metais.

Chicagoje Dirba ir Pats Lavinasi.

Chicagoje jis dirbo International Harvester Kompanijos laboratorijose už $70.00 į mėnesį.

Nežiurint to, kad jis gyveno Chicagoje aipe 6 metus, retai kas jį kur matydavo: jeigu norėjei jį sutikti, tai po darbo valandų greičiausiai galėjei jį sugriebti Viešojoj miesto skaitykloj, arba Kreigs (?) skaitykloj, kur ypač daug yra techniškų raštų.

Radziukynas buvo chemikas iš prigimimo ir kiekvieną liuosą valandą jis sunaudodavo įgijimui didesnių žinių.

Harvester Kompanijoj darbas buvo pagal nustatytų formulų, nieko arba labai mažai savarankiškumo, taigi ir maža progos tolimesniam lavinimuisi. O Radziukynas nemanė pavirsti mašina ir apsistoti ant to, ką jis jau mokėjo.

Prie pirmos progos jis meta savo vietą, kur jis jau nieko daugiaus negalėjo išmokti, ir priima chemiko vietą Sandoval Zinc Co., miestelyj Sandoval, Ill.

— Su zinku (cinku) nieko iki šiolei nebuvau turėjęs—pasakojo p. Radziukynas,—bet gi ne šventieji puodus lipina. Žmogus, kaip nori, tai ir gali išmokti.

Dienomis ir naktimis jis sėdėjo ir knisosi knygose, kad geriaus susipažinus su zinko išdirbyste.

Padaro Žymų Išradimą.

Sandovale budamas—o čia jis po tulo laiko užima vedimą visos nedidelės fabrikėlės,—Radziukynas padarė žymų išradimą, kuris butų galėjęs padaryti jį milionierium, jeigu jis butų turėjęs daugiaus drąsos.

Radziukynas yra išradėju naujo budo varymui chlorinio cinko. Chlorinį cinką, tarp kit-ko, vartojama ir tam, kad apsaugojus medžius nuo puvimo. Geležinkeliai labai daug jo vartoja apsaugojimui nuo puvimo geležinkelio skersainių.

— Tais laikais—pasakojo p. Radziukynas,—chlorinį cinką dirbo iš cinko rudos arba iš seno cinko. Tas, žinoma, atsiėjo pusėtinai brangiai, nes cinko rudos nelabai kur daug yra.

Tuomet jam atėjo galvon mintis, ar negalima butų chlorinio cinko išgauti iš atmatų, kurios lieka prie galvanizacijos geležies. Tos atmatos eidavo perniek. Po tulų bandymų dalykas puikiai pasisekė, ir Sandovalo dirbtuvė pradėjo pirma išdirbinėti cinką naujo budu, kuris atsiėjo daug pigiau už senąjį. Bet naujo budo neužpatentuota.

— Kodėl gi jo neužpatentavote?—užklausiau.

— Norėjau patentuot, bet, matai, neužtikėjau sau... Maniau, kad gal iš to niekas neišeis. Dalykas mat toks prastas, tai maniau: nejaugi didesni už mane galvočiai-chemikai butų jo nebandę iki šiolei?... Persitikrinęs, jog mano naujas budas ištikro yra geras ir daug pigesnis, susinešiau su savo kompanijos prezidentu, klausdamas jo nuomonės: ką reikėtų daryt ir nevertėtų musų kompanijai to užpatentuoti.

Prezidentas sako: "Užpatentuoti butų gerai, bet męs nepajiegsim apginti patento nuo imitacijų (pamėgdžiojimų). Didelės kompanijos, sužinojusios apie patentą, pradės pamėgdžioti ir turėsime vesti su jomis didžiausias bylas savo patento apgynimui, o to musų nedidelė kompanija nepajiegs padaryt. Kol-kas męs tik patįs apie tai žinome."

Sandoval Zinc Kompanija tuomet uždėjo naują dirbtuvę East St. Louis, Ill., kur išdirbinėta cinką tik pagal naują Radziukyno budą.

— Sekretas greit ištruko—pasakojo toliaus p. Radziukynas.—Kitos kompanijos greit suuodė, kad męs pristatome geležinkeliams chlorinį cinką už daug pigesnę kainą. Prasidėjo tyrinėjimai, uostymai ir šnipinėjimai ir netrukus buvo po musų sekreto. Dabar jau yra dikčiai tokių fabrikų, kur dirba chlorinį cinką sulyg mano formulos. Tarp kitų dirbtuvių galima paminėti Grasselli, East Chicagoje, American Sheet and Tin Plate Co. ir kitas.

— Tai butumėte galėję buti iki šiolei milionierium, jeigu butumėte užpatentavę?—patėmijau Radziukynui.

— Gal but ir bučiau,—atsakė jis.—Bet mat netikėjau sau. Blogai, jeigu kas perdaug yra į save įsitikinęs, bet negerai taipgi, jeigu kas netiki užtektinai į savo jiegas.

— Na, o papasakokit gi dabar man, kaip jųs, čia Chicagoje budami, sugebėjote gauti vietą net Siberijoj.

Ponas Radziukynas—žmogus labai mažai kalbąs. Ypač nemyli apie save kalbėti. Po ilgo spyrimosi pasisekė iš jo išgauti ir šitą istoriją.

Pažingeidavo Apgarsinimu.

Budamas chemiku, p. Radziukynas daug skaitydavo įvairių techniškų laikraščių ir žurnalų. Jis visuomet įdomavo tuomi, kas darosi įvairiose technikos šakose, nes tas didino jo žinių skaitlių, gelbėjo ir jam savo profesijoj išsitobulinti.

— Sykį peržiurinėjau Mining Engineering Journal,—pasakojo p. Radziukynas.—Beskaitant, man puolė akin viena maža žinutė, kurioje buvo šiaip pranešama: Arthur McGee kompanijai Clevelande, Ohio, duotas orderis padarymui geležies, kuri reikalinga padirbimui mašinų pervežimui anglių ir cinko rudos iš geležinkelio vagonų į baržas (dideles valtis) Omske, Siberijoj. Mano speciališkumas yra cinkas. Todėl mane labai užinteresavo, kad Siberijoj pradeda išdirbinėti cinką. Cinką mat sulyginamai nedaugelyj vietų išdirbinėja, ir męs paprastai tokias vietas kuone ant pirštų galima įvardinti. Žingeidumas mane paėmė. Rašau į Clevelandą, kad taip-ir-taip: aš esu "cinkman'as," pirmą sykį girdžiu apie cinko dirbtuves Siberijoj, skaičiau laikraštyj apie užsakymą pas jus mašinų,—norėčiau gauti informacijų, kas ten tuom užsiima. Man padavė adresą Russo-Asiatic kompanijos Londone. Parašiau tenai—jie reikalavo metalurgo. Užsimezgė susirašinėjimai, kurie užsibaigė tuom, kad štai netrukus važiuoju per Londoną ir Petrogradą naujon vieton.

Porą Savaičių Bandė.

Ponas Radziukynas pasakojo žingeidžių dalykų, kaip kompanija, budama Londone, bandė jį čia Amerikoj per keletą savaičių, nes tokion atsakomon vieton pirmo geresnio nepažįstamo neimsi. Bet p. Radziukynas pasekmingai perėjo visus bandymus. Kitaip sakant,—štai pasitaikė gera proga, kuri užbeldė į jo duris. Jis nemiegojo ir buvo prisirengęs ją priimti—pirmesni tyrinėjimai, skaitymas, darbas jį prie to prirengė. Ir štai šiądien jis, dar jaunu vyru budamas, turi augštą ir didžiai atsakomą vietą, kuri atneša jam, apart kit-ko, dešimtis tukstančių rublių metinės algos. Ir niekas negali pasakyt, kad jis to nevertas.

Žodis Musų Jaunimui.

Kaip jau minėta, p. Radziukynas yra dar jaunas vyras. Todėl jo karjerą galima skaityti jau nepaprastai nusisekusia.

Jeigu jis galėjo to pasiekt, tai kodėl šimtai kitų jaunų lietuvių negalėtų to paties padaryti? Man todėl buvo žingeidu sužinoti nuo jo, kaip jis žiuri į gyvyenimą, kas, jo nuomone, yra reikalinga musų jaunimui. Apie tai aš jo ir paklausiau:

— Pasakyk tamista, ko, jusų manymu, daugiausia reik musų jaunuoliams?

— Um, sunku atsakyt ant šito klausimo—tarė p. Radziukynas—reikalinga keletas svarbių dalykų.

— Bet—klausiau jo toliaus—jeigu ot tamistą pastatyčiau prieš musų lietuviškos jaunuomenės burį ir paprašyčiau Jųs, kad jiems pasakytumėt, kas yra reikalingiausia, kas yra svarbiausia prie pasiekimo "karjeros," ką tamista jiems pasakytum? Kokį patarimą jiems duotum?

— Aš manau—atsakė kiek pamislinęs p. Radziukynas—aš jiems štai ką pasakyčiau:

"Nemanyk, kad tu darai geriausiai. Tikėk visados, kad yra daug žmonių, kurie gali padaryt tą darbą geriaus už tave, ir stengkis kiekvieną dieną padaryt geriaus negu vakar darei. Kritikuok daugiaus save negu kitus."

Man rodos, kad šitos mintįs yra auksinės mintįs ir vertos, kad kiekvienas jaunas lietuvis, jieškantis geresnės ateities, išmoktų ant atminties ir visuomet turėtų prieš savo akis—vis viena, kokiam darbe jis nebebutų, kokioj profesijoj jis nesilavintų. Aš žinau, kad jų prisilaikė p. L. Radziukynas. O jeigu jos jam pagelbėjo prasimušti sau kelią, tai kodėl jos neturėtų to paties padaryt ir tau, jaunas brolau? Pamėgink!

* *

Ponas Radziukynas yra geras lietuvis-patriotas, mylintis savo tėvynę. Turėdavo vis mintį kuomet nors sugrįžti Lietuvon ir tenai ką nors pradėti. Jis buvo per visą laiką "Lietuvos" skaitytoju.

Apie Tuos Vokiečius.

Prasidėjus ir besitęsiant dabartiniajai karei, daug visokių nuomonių išreikšta apie vokiečius, kuriuos, rods, neapsirinkant, galima skaityti centrale figura visoje karėje. Vokiečiai dažniausiai buvo didesniame ar mažesniame laipsnyje vis barami ir peikiami. Imant omenin aplinkybes, kurios pradėjo šią karę, apsireiškimą vokiškos "popiergalinės politikos," kuriai duotasai žodis arba sutartis yra tiktai tiek pildytina, kiek bus naudinga; imant omenin vokiečių teroro priemones, kuriomis jie bandė ir bando priversti kitus, ir nekaltus bei nekariaujančius žmones, drebėti prieš vokiečių "galybę;" imant omenin tą visišką tarptautiškųjų tiesų neatbojimą, įvedimą karėn uždraustų priemonių, kaip, pavyzdžiui, nuodijantieji gazai; priimant omenin daugelį faktų, kurie juodomis dėmėmis ant vokiečių gulė istorijon,—pilnai suprantama ta nedraugingumo ir papeikimo poziciją, kurią užėmė, gali sakyti, visas civilizuotasai pasaulis. Vokiečiai savo darbais, pilnai užstarnavo to, kad jie butų netiktai peikiami, bet ir smerkiami. Šiądien pasaulis mato, koksai pavojus grėsia visiems, jeigu vokiečiai laimėtų šioje karėje.

Berods, daugel kas pačioje karės pradžioje, ir net iki šiolei, tvirtina, kad vokiečiai negalį laimėti, jei bent per stebuklą. Ar toksai griežtas tvirtinimas teisingas—tai yra didelis klausimas. Vienų metų pabaigoje mes matome vokiečius, taip pat tvirtai stovint, kaip kad jie buvo karės pradžioje. Vokiškieji talkininkai savo kariumenių skaitlingumu mažai kuom skiriasi nuo savo priešų. Skaitlinių skirtumą su kaupu išlygina vokiečių kariškoji organizacija, kurios užpakalyje stovi uolus 40 metų prisiruošimas. Milžiniškos spėkos buvo vokiečių atkreiptos į savo kariškos organizacijos tobulinimą. Niekur kitur naujoje istorijoje mes nematome tokios rupestingos atydos į savo karės reikalus. Šiądien net ir vokiečių priešai pripažįsta, kad vokiečių kariškoji organizacija stovi labai augštai. Nevienas karės expertų laikosi nuomonės, kad vokiečių kariškoji organizacija yra pasiekusi tokio tobulybės laipsnio, kad vargu esą galima ką nors daugiau padaryti žmogaus jiegomis. Iš kitos pusės, pas talkininkus, karės pradžioje apsireiškė visiškas neprisiruošimas prie to, kas jau visi metai verda Europoje. Dabar visi aiškiai supranta, kad į kelis mėnesius nepadarysi to, kas kitų (vokiečių) buvo jau ištisais dešimtmečiais daroma.

Nepratiesi visų reikalingųjų strategiškųjų geležinkelių, kurių tobulią sistemą vokiečiai turi. Nepastatysi į kelis mėnesius ginklų dirbtuvių, kuriomis vokiečiai užima pirmą vietą pasaulyje. Geležinkeliai parodė, kad vokiečiai vienais ir tais pačiais pulkais gali kariauti taip ant vakarinio, taip ant rytinio frontų. Ginklų ar amunicijos stokos pas vokiečius iki šiolei neapsireiškė. Gi talkininkai yra gan didelėje tuom atvėju bėdoje. Pastarųjų savaičių nepasisekimui, kuriuos rusai patyrė, yra tiesiogine amunicijos stokos pasekme. Amunicijos stoka gali buti labai tragiška rusams. Manoma, kad amunicijos stoka sulaiko talkininkus ant vakarinio fronto nuo kokių nors svarbesnių žingsnių. Priegto reikia paminti, kad svarbiausios vokiečių jiegos—yra rytuose. Jeigu vokiečiams pasiseks gerai sumušti rusus ir ilgesniam laikui apsilpninti juos, tie patįs pulkai greičiausiai bus pasiųsti Francuzijon. Jeigu francuzai su anglais bei belgais negali prasimušti per likusius prieš juos vokiečius, tai atvykus didesnėms prieš juos vokiečių jiegoms, francuzų ir jųjų talkininkų padėjimas gali buti labai kėblus, jei ne pavojingas.

Abelnai imant, dabartiniu metu vokiečių pergalė išrodo toli-gražu ne svajone, kurios įvykinimui "stebuklo" reikėtų.

Vokiečius už jųjų darbus ir įtariamuosius tiksius galima peikti, bet tas dar nereiškia, kad reikia juos visais budais žeminti. Daugel kartų buvo išreikšta nuomonė, kad vokiečiai kareiviai narsumu stovį žemiau už savo priešus. Kuom toji nuomonė paremta—sunku įspėti Viena matoma priemonė tos nuomonės teisingumui patikrinti, yra iki tulam laipsniui, abiejų pusių, belaisvių skaitliaus sulyginimas, iš kurio pasirodo, kad kad vokiečiai yra daug-maž lygus savo priešams.

Taipgi veltui užsipuolama ant vokiečių sumanumo, kad vokiečiai savo sumanumu stovį žemiaus už kitus. Kas akyvai sekė karę, jokiu budu to užsipuolimo neparems. Karės reikmenų gabenimas Turkijon, tarplinijinė komunikacija, žvalgavimo sistema, visų prieinamų priemonių sunaudojimas Vokietijos bliokados pasekmėms sumažinti, galop pati tobuli vokiečių kariškoji organizacija ką kitą sako. Bet saugiausia yra imti vidurį, t. y.: vokiečiai stovi nei augščiaus nei žemiaus už kitus savo sumanumu. Jie kitus pralenkia savo prisiruošimu.

Vienok svarbiausiu ir įdomiausiu klausimu yra: kas bus karei pasibaigus? Kai-kurie rašytojai viską tvarko, tartum vokiečių sumušimas yra neabejotinas. Tai, kaip augščiaus pažymėta, reikalinga statyti po klausimo ženklu. Bet daleiskime tą vokiečių sumušimo spėliojimą.

Talkininkai sakosi kariauja už tautybės principą, tai yra tautų, ypač mažųjų, paliuosavimą iš vergijos ir suteikimą joms progos savistoviai gyventi ir plėtotis. Tuom obalsiu labai remiasi talkininkų apgynėjai. Mes lietuviai, kaipo viena pavergtųjų tautų, tą obalsį ypač noriai priimame.

Tasai obalsis reiškia, kad kiekviena tauta privalo buti neprigulminga, savistovi. Talkininkai geriausią pradžią jam padarytų, apskelbdami, arba bent pažadėdami, laisvę toms tautoms, kurios yra jųjų valdžioje. Jeigu Austrija nenorėtų paliuosuoti jos pavergtųjų tautų, tai po karės jąją galima priversti; tas pats su Vokietija.

Bet štai talkininkų šalininkai sako, kad Vokietiją reikia sutrinti, atiduoti kitų valstijų globai arba išdraskyti į dalis. Kaip tai? Vokiečiai irgi yra tauta. Reiškia, jie turi teisę savistoviai gyvuoti. Teikiant kitoms tautoms laisvę ir atimant jąją iš vokiečių butų didžiausia nenuoseklumu ir prasižengimu išstatytamjam obalsiui. Sakoma, Vokietija kitoms tautoms pavojinga. Gerai, reikia ją padaryti nepavojinga; bet reikia ir neprasižengti prieš savo principą. Kaip tai padaryti—tai darbas tų, kurie taip labai rupinasi tuom, kaip sutvarkius reikalus po karei. *A. S.*

BROLIS NORI IŠGELBĖTI MONTVYDĄ.

Bernardas Montvydas sėdi kalėjime, laukdamas rugpjučio 6 d., kuomet jisai turi buti pakartas už kun. Žebrio ir jojo šeimyninkės užmušimą. Pasmerktam Montvydui pagelbon atėjo jojo brolis, žinomas Amerikoje Antonovo vardu, buvęs "Galvočiaus" ir kelių kitų socialistiškų lietuviškų laikraščių redaktorius. Antonovas dabar gyvena Chicagoje. Jisai pasiuntė Connecticut valstijos gubernatoriui laišką, kuriame prašo, kad teismo nusprendimas nužudyti jojo brolį butų pamainytas kalėjimu visam amžiui. Savo laiške Antonovas stengiasi prirodyti, kad iš Montvydo reikalo padaryta politiška bylą, kurioje, sulyg jojo laiško, lietuvių klerikalai norį užmušti lietuvių socialistišką judėjimą, kurį jisai vadina "progresyviu." Savo brolį jisai skaito nekaltu. Policijos valdininkai, prisaikintieji teisėjai ir prokuroras, sulyg laiško, ne teisybės žiurėję, bet norėję pasitarnauti kunigijai. Montvydas neturėjęs teisme užtektino apgynimo, turėdamas, dėlei neišteklius, pasitenkinti paskirtu jam advokatu. Antonovas rašo, kad jisai sekęs visą bylą ir likęsis jaja "neužganėdintas."

Laiške smarkiai užsipuolama ant Malinausko, kurisai sukėlė istoriją apie raudonrankius. Antonovas tiesiog sako, kad Malinauskas teisme melavęs ir veikęs sulyg "savo kišeniaus reikalavimų" ir "instrukcijų tulų lietuviškų kunigų." Apie "raudonrankių draugiją" Antonovas rašo, kad tokios organizacijos nesą.

Antonovo laiškas parašyta gan aštriame tone. Ar ką jisai iš to laiško pelnys—pamatysime.

APIE RAUDONRANKIŲ DRAUGIJĄ.

Po tam, kaip Antonovas parašė Connecticut valstijos gubernatoriui laišką, kame užsipuolama ant Malinausko, tai šisai pasakė anglų laikraščiams, kad jisai turėjęs dar daug pasakyti apie raudonrankių organizaciją. Malinauskas sakosi turįs 30 laiškų, kurie nurodą į tokią organizaciją. Jisai sako, kad tuose laiškuose pažymėta įvairių tos organizacijos narių vardai ir pavardės. Sulyg Malinausko, kai-kuriuose tų laiškų minima Pruseikos ir Šeštoko vardai.

New Britain laikraštyje patalpinta keli tariamųjų laiškų. Vienas jųjų skambąs:

"Revolveris tau, Bernarde Montvydai. Gerai tau, ir gali kalbėti, kiek tu žinai. Mes visi

"Amerikos Raudonrankiai."

Kitas laiškas esąs šiokis:

"C. Morris:

Jeigu tu nenori prigulėti ilgiau, tai nepriguli, bet nepamiršk šios taisyklės, šių žodžių: Žiurėk, kad dantis užkandęs laikyti. Tu neištruksi iš musų niekur.

"Amerikos Raudonrankiai."

Malinauskas sako, kad Bernardas Montvydas laiške, pasiųstame Petrui Krakui per Malinauską, rašęs:

"Kas yra raudonrankių komitetas? Tu žinai juos geriau negu aš. Aš pasakiau viską. Pasakyk, ką tu padarei prie kun. Žebrio."

Toliaus Malinauskas sakąs, kad pas Montvydą kalėjime rasta popiergalis su sekančiu lietuvišku užrašu:

"Aš manau, kad C. Morris ir Montvydas išduos mus visus. Aš manau, kad geriaus butų, jeigu Pruseika ir Šeštokas tulam laikui pasišalintų.

(Parašas) **"Šaka."**

Montvydas rašė savo broliui laišką. Perleidžiant laišką per cenzurą, sakoma, patirta, kad rašyta laiške kodu (susitartu alfabetu) ir nematomu rašalu, kurisai pasirodęs, tiktai pamirkius laišką.

Montvydas kalėjime gavęs laišką su štilieto (peilio-durtuvo), revolverio ir kryžiaus ženklais. Laiške rašyta sekančiai:

"Tai yra paskutinis pranešimas tau, tu.... Mes turime gatavas kulkas tau už tai, ką tu pasakoji. Mes nesibijome nieko, jeigu mes busime suareštuoti. Tu daugiaus negyvensi.

(Parašas) **Raudonoji Ranka.**

* *

Sunku tikėti, kad tokia organizacija gyvuotų tarp Amerikos lietuvių. Bet šie laiškai, jeigu jie teisingi, pakelia daug abejonių.

Pagyvensime—rasi, viskas paaiškės.

Pašnekėlių Kampelis.

653. Kodėl akįs pailsta? Saulės šviesa susideda iš dvejopos rųšies spindulių: matomų ir nematomų. Matomieji balti spinduliai susideda iš spindulių septynių spalvų, kurios susijungusios priduoda saulės spinduliams baltąją šviesą. Tarp akim nematomųjų spindulių yra vadinamieji ultra-violetiniai. Apie šių spindulių veikmę ir smarkumą buvo jau daug kartų rašyta. Jie, nors ir akim nematomi, į akis tačiaus labai veikia. Akių pailsimas, aptėmimas (nuo šviesos) ir net aklumas esą tiesiogine ultra-violetinių spindulių veikmės pasekme. Pas senyvus žmones jie esą priežastim taip vadinamojo katarakto (akies lėlės pabalimo), kurisai labai dažnai veda prie visiško aklumo. Kuomet žmogus pasensta, tai jojo akių nervai nusilpsta. Tuomet ir ultra-violetinių spindulių viekmė yra didesnė. Esant žmogui jaunam ir turint stiprias akis, tų spindulių veikmė nėra taip kenksminga. Žmogus jaučia nuo jos tiktai nuilsimą, nesmagumą.

Kad ultra-violetiniai spinduliai ištikrųjų yra akiai kenksmingi, prirodyta bandymais. Buvo išrastas stiklas, per kurį šie spinduliai negali pereiti. Vartojant akinius iš tokių stiklų, kaip pasirodo, akįs neilsta. Už kelių valandų darbo akįs buvo taip pat nenuilsusios, kaip pradedant darbą.

Kitas gerai žinomas žiemos laiku apsireiškimas, tai laikinas apakimas nuo sniego blizgėjimo. Žinomasai pietinio polio pasiekėjas Amundsen, važiuodamas prie polio, pasiėmė su savim visokių stiklų. Patsai Amundsen ir vienas jojo sankeleivių vartojo stiklus, per kuriuos ultra-violetiniai spinduliai nepereina. Jiedu visai nejautė jokios sniego veikmės į savo akis. Tuom tarpu gi kiti to paties burio keliauninkai, kurie nevartojo jokių stiklų, buvo visiškai apakę nuo sniego.

□⊠□

654. Koksai sąryšis yra tarp spalvų ir žmogaus upo? Visos apystovos, kuriose žmogus gyvena, veikia į jį. Jos sudaro upus, pakreipia žmogaus mintis bei veikimą vienon arba kiton pusėn, o per ilgą laiką veikdamos sudaro žmoguje tas arba kitas pastovias ypatybes. Tarpe tų veiksnių, darančių savą įtaką į žmogų, yra ir spalvos. Jų įtakos svarbumo nereikia mažinti. Kiekvienas savo gyvenime galėjo pastebėti, kad vienuose kambariuose jisai smagiai, lengvai linksmai jaučiasi; kituose gi kaip sykis priešingai. Tam gali buti įvairių priežasčių, bet dažniausiai, kaip tai pasirodys po akyvo tyrinėjimo, tame kalta bus kambario sienų spalva. Lai to paties kambario sienos buna perdarytos kitokion spalvon, ir žmogus jausis visiškai kitaip. Nemaža yra kambarių, kuriuose žmonės stačiai negali ilgai išbuti, vakarais negali visai dirbti ir turi išeiti kur nors kitur. To priežastim dažnai yra ne kas kita, kaip tiktai spalva, veikianti į žmogaus nervus.

Žmonės paprastai yra pamėgę vieną arba kelias spalvas. Įvairųs žmonės yra tokiu budu pasirinkę įvairias spalvas. Kai-kada pasirinktoji spalva gali buti tinkama, kai-kada gi josios veikmė gali buti kenksminga. Wm. T. Traetas, anglas psycholiogas, kurisai tyrinėjo spalvas ir jųjų daromąją įtaką, eina taip toli, kad sako, kad vyras, arba moteris, kurių gyvenimas buvo nepasekmingas, ištyrinėję ir apmąstę, ras, kad blogai parinktos spalvos, kurias jie dėvėjo, privedė prie nelaimės ir nepasisekimo.

Tokių budu šisai mokslininkas priduoda spalvoms dar didesnę svarbą žmogaus gyvenime, nevien darymą įtakos į žmogaus upą.

□⊠□

655. Kaip iš plaukų galima pažinti žmogaus budą. Lietuviai sako, kad "rudžiai," tai yra žmonės su rudais plaukais, yra "aršikibukos," "pikčiurnos." Neimant omenin tokios nuomonės teisingumo ar neteisingumo, pažymėtina, kad lietuviai senai jau pastebėjo menamąjį sąryšį tarp žmogaus budo ir plaukų.

Ir nevien lietuvių liaudis taip mano. To klausimo tyrinėtojai prisilaiko tos pačios nuomonės, kad tokio sąryšio esama. Juodi plaukai, pvzd., yra skaitomi pavydo ženklu. Žmogus turįs tokius plaukus, esąs neištikimas. Gi šviesųs plaukai reiškią budo jauslumą, greitą ir smarkų atsiliepimą į visokį blogą, tikrai padarytą arba tiktai prasimanytą. Šie žmonės, kurie turi šviesius plaukus, esą labai opųs net ir smulkiausiuose dalykuose. Tamsiai rausvus ir druto sudėjimo plaukus turintis žmogus esąs išmintingas, atsižvmįs savo mąstymo jiega. Jeigu plaukai yra linkę prie rudumo, tai tokia ypata gali buti labai neužsitikinti kitais, pikta ir linkusi prie nuolatinio nuliudimo.

Nors lietuviai apie šviesiai rudus plaukus turi nelabai kokią nuomonę, tyrinėtojai tokios nuomonės nepatvirtina. Jie sako, kad rudi plaukai patįs savyje nesą blogu ženklu. Moteris rudais plaukais esančios labai smarkios, kalbios, įspudingos, teisingos ir gan išmintingos. Jos paprastai turinčios labai linksmą ir mandagų budą.

Moteris su stačiais ir šukavimui sunkiai pasiduodančiais plaukais, ypač jeigu jie tamsųs, esanti paprastai tvirta ir kilti, gal ir šiek-tiek atkakli. Nežiurint paskutinėsės ypatybės, jinai skaitoma geriausia pačia.

Toksai paskirstymas gali buti teisingas, gali buti ir klaidingas. Jeigu jisai teisingas, tai, suprantama, jisai teisingas tiktai kaipo taisyklė, kuri gali turėti net ir daug išskyrimų. Todėl, priimant tą paskirstymą už teisingą, nereikėtų buti labai greitu savo sprendimuose.

□⊠□

656. Ar kritusi žydams iš dangaus mana yra prasimanymu? Visi męs žinome tą gražią šventraščio pasaką apie kritusią iš dangaus maną, vien kuriai ačiu žydai galėję per didžius tyrus pasiekti "pažadėtosios žemės." Daugel kas į tą pasaką žiuri su neužsitikėjimu ir skaito jąją grynu prasimanymu.

Bet pastaruoju laiku padaryta patėmijimų, kurie neleidžia taip greitai pavadinti visą pasaką prasimanymu ir išaiškina jąją kaipo paprastą gamtos apsireiškimą.

Nelabai senai Azijos Turkijoje, Mardin ir Diarbekir apielinkėje, buvo lietus mažyčiais, tartum sėklos, kamuolėliais. Kamuolėliai iš viršaus buvo šviesiai geltoni, o viduryje visiškai balti. Tos apielinkės gyventojai skubiai rinko tuos kamuolėlius ir darė iš jųjų gardžią, maistingą duoną. Keli šių kamuolėlių buvo pasiųsti Paryžiun, ir tenai chemikai pasakė, kad tai augmuo, kurisai mokslininkų yra vadinamas "Lecanora Esculenta." Šisai augmuo yra randamas Totorijos tyrų kalnuose. Jisai auga tarp akmenų taip arti prie žemės kad sunku jįjį įžiurėti. Daugybė šių augmenų galėjo buti iškelta padangėn viesulo, o viesulos tose vietose yra dažniu apsireiškimu. Vėjas pernešė juos toli kiton vieton, ir tenai jie nukrito žemyn lietaus pavidale. Panašių atsitikimų jau anksčiaus buvo. Dar 1828 m. vienas keliauninkas parsigabeno tų kamuolėlių iš Persijos, kame jųjų prilijęs sluogsnis, kelis colius storas. Gyventojai tuomet surinkę jų daugybę ir šėrę gyvulius.

Atsimenant visą eilę atsitikimų, kuomet lyta grudais, pelenais arba kita medžiaga, šisai "manos" lietus yra pilnai suprantamas ir išaiškinamas. Šventraščio aprašomoji "mana" yra labai panaši į šiuos kamuolėlius. Priegto, tyrai, per kuriuos atlikta šventraščio pasakojama kelionė, nėra pertoliaus nuo Totorijos. Dėlei kokių nors priežasčių, šioji "mana" galėjo anuomet, rasi, dažnai kristi ir keliavusius žydus išgelbėti iš bado mirties.

KLAUSIMAI.

657. Kuomet pradėjo moteris tabaką vartoti?

658. Kaip yra padirbami krutamieji paveikslai?

659. Kas ir kur nešioja keisčiausį galvos parėdą?

660. Iš kur išsiplatino vėdyklių (fanų) vartojimas?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

Kibirkštįs.

Matyt Tautos Taryba beveik buvo p. Šimkui mėginusi išdirbti ne maršrutą, bet....kailį.

×=×

Kas-žin ar už kokių metų dar liks koks skirtumas tarp "Draugo" stiliaus ir—na, ir "Laisvės" stiliaus?...

×=×

"Laisvė" niekados taip brangiai nekainavo "Vienybės Lietuvninkų" kaip dabar (apskųsdama ją ant $100.000).

×=×

Kaizeris niekados nesulupo taip ruskio, kaip Gabrys sukirto kailį savo priešams. "Literary Digest" yra liudininkas.

×=×

Tie "filozofai," ką išvadžioja, buk lietuviams raidė "F" yra svetima, turbut turi tiesą: nuo Fortunato-Fritzo ir Fabiano lietuvių tauta gali susirgt.

×=×

Bernardas Montvydas, belaukiant kalėjime mirties, parašė savo broliui laiške:

"Jei padėtų mane ant amžiaus [kalėjiman], tuomet aš dirbčiau per visą amžių atsimindamas, *kad Dievas man taip davė* ("Laisvės" pabraukta)."

Iš to "Laisvė" tvirtina, kad užmušėjas buvo "dievuotas žmogus," o ne socialistas.

Gali but, bet tada ir "Laisvės" redaktorius turi but priskirtas prie tokių pat "dievuotų žmonių," nes laike ginčų su Grikštu Brooklyne jis pradėjo šaukti: "Dievuliau, kas čia pasidarė?"

×=×

Ne kibirkštįs, bet Jurgio Spurgio redaktoriškas straipsnis:

(Jeigu nezgrebnas, tai mano kaltė—kitaip nuo musų redaktorių neišmokau).

Chicagos kun. Ambrozaitis gali dabar sau nuoširdžiai melstis:

"Ačiu tau, Viešpatie, kad nesutvėrei kiaulės su ragais, ba visą pasaulį galėtų išbadyt!"...

Matai, anos revoliucijos laikais važinėjo su "misijomis" revoliucijonierius Grigaitis. Kun. Ambrozaitis, kaip skaičiau gazietose buvo vienatinis kunigas, kuris tą revoliucijonierių gražiai priėmė: prakalbas surengė, pats kalbėjo ir aukavo, po prakalbų nakvynėn užsikvietė, pavalgydino, pavaišino ir dar prieš gulsiant vannoj išmaudė, "ba buvo, sako, užbrudnėjęs Vitkins."...

Dabar tas pats Grigaitis vėl sugrįžo į Chicagą. "Naujienas" rėdo. O "Naujienos" dabar "duoda pirtį" kun. Ambrozaičiui, keldamas taipgi revoliuciją, tik—prieš kun. Ambrozaitį.

Iš to pamokslo tokis:

Kun. Ambrozaitis elgėsi sulyg Kristaus žodžių: "Kas tau akmeniu, tai tu jį bakanu duonos." Grigaitis, klesų kovos apaštalas, turbut, kitaip mano: "Kas tau pyragu, tai tu jį, rup...žę, akmeniu!"...

Jurgis Spurgis.

NARIAI ŠELPĖJAI.

Įstojo nariais-šelpėjais į "Lietuvių Draugiją Nukentėjusiems Dėl Karės šelpti" ir užsimokėjo po $2.00 sekančios ypatos:

Chicago: Tamošius Maženis (Įmokėjo $3.00), Jonas Gaubas, Antanas Juškus, Vincas Platkauskas, Rapolas Andreliunas, Povilas Ožolas, Boleslovas Urbonaviče, Kazys Varnys.

Sheboygan: Pranas Čižauskas, kunigas V. Varnagiris, Pranas Dėdinas, Domincelė Kacevičienė.

Milwaukee, Wis.: Izidorius Vitkus, Pranas Dėdinas.

Painesdale, Mich.: Kunigas (vokietys) F. Richter, Juozas Monkauskas, Petras Mockevičius, Kazys Vitkunas, Jonas Genys, Jonas Meilus, Rapolas Liškauskas, St. Kiševičius, Petras Čirkas, Jonas Mosiunas, Mot. Maslauskas, Jonas Rapočius, A. Purvis, Juozapas Meldaikis, Kazys Masiunas, Vl. Vijunas, Vl. Usaras, Juozas Lesta, Simas Kapočius, Jonas Mirnas, Vl. Lesta, Juozas Mockevičius, Pranas Sejonas, Stasys Kolanda, Pranas Yla, Stasys Morkunas, Simas Vaitonis, Al. Čiutas, Antanas Lukša, Ignas Kapočius, Vladas Volanga, B. Toliunas, Viktoras Vaičiunas, Benediktas Ališauskas, Andrius Mickus, garbės narys, įmokėjo $10.00, Andrius Klimas, Simas Purlus, Kazys Balčiunas, Mikas Rutkauskas, Stasys L..kevičius, Stasys Bulka, Mikas Bistoris, Stasys Petriunas, Ignas Poškevičius, Petras Gribulis, Rapolas Širvinskas, Bronislovas Mickus, Dom. Meliukas, Juozas Meilus, Jonas Kapočius, Teofilius Černauskas, St. Gilevičius, Elzbieta Gilevičienė.

AUKA.

Šv. Mykolo Arkaniuolo Draugija Pittstone, Pa., paaukavo "Liet. Dr-jai Nuk. Dėl Karės Šelpti $25.00. Auką priėmiau.

St. Šimkus,
Lietuvių Draugijos Įgaliotinis.

MIRĖ BYTAUTAS.

Šveicarijoje mirė Romanas Bytautas, 30 m., jau gerai žinomas ir gabus lietuvis kalbininkas ir filioliogas.

VIETINĖS ŽINIOS.

DIDELĖ NELAIMĖ.

Praeitos subatos, liepos 24 d., ryte Chicagoje išitko nelaimė, kuriai nedaug lygių tebėra žmonijos istorijoje. Chicagos Western Electric Kompanijos darbininkai važiavo metinin savo piknikan—per ežerą. Tam tikslui buvo pasamdyti keturi exkursijiniai laivai, paprastai vežiojantieji pasažierius per ežerą. Tarp pasamdytųjų laivų buvo ir laivas "Eastland," kurisai, sulyg registracijos, gali sutalpinti savyje 2,500 žmonių. Šisai laivas jau buvo pilnas linksmų piknikierių, ir kiti piknikieriai turėjo jieškoti vietos kituose laivuose. Laivas gulėjo upės prieplaukoje, su pririštomis prie kranto virvėmis, piknikieriams linksmai bejuokaujant ir bežaidžiant, aplinkui strytkariams, automobiliams bevažinėjant, tukstančiams žmonių visur aplinkui beknibždant.

Staiga laivas pasviro upės link, pradėjo vis daugiau svirti ir pirm, negu kas nors ką blogo pamanė, laivas gulėjo ant šono upėje, šimtams žmonių aplink jį vandenyje plaukiojant. Daugelis išmestųjų nuo dėnių upėn prigėrė. Bet dar didesnis skaitlius rado sau mirtį pačiame laive. Daugybė žmonių buvo apačioje, kambariuose, ir labai retas iš tenai išsigelbėjo. Vieta, kurioje laivas paskando, sulyginamai negili. Laivas nenuskendo tikroje to žodžio prasmėje. Jisai tiktai parvirto ant šono ir dabar guli upėje. Beveik pusė laivo kyšo virš vandens.

Laivo apvirtimo pasekmėje suvirš tukstantis žmonių prigėrė. Iki šiol dar neišimta iš laivo visų lavonų. Manoma, kad pora savaičių praeis, kol visi nelaimingųjų lavonai bus surasti. Kai-kurie lavonai galėjo upe toliau nuplaukti, ir daug laiko praeis, kol jie bus užtikti.

Nelaimė atsitiko tukstančių žmonių akyvaizdoje. Krantas buvo pilnas piknikierių. Kiti aplink stovėję laivai taipgi buvo prisigrudę žmonių. Žinia apie nelaimę žaibo greitumu išsiplatino po miestą. Iš visų pusių tukstantinės minios pradėjo rinktis apie nelaimės vietą. Piknikierių giminės ir pažįstami skubėjo prie prieplaukos, kad sužinojus apie saviškių likimą. Visoje apielinkėje gatvės užtvino žmonėmis, ir policija turėjo įtaisyt kordoną apie upę, kad minios nekliudytų gelbėjimo darbo.

Tuom tarpu upėje ėjo smarkus darbas. Surinkus gyvus ir negyvus nuo upės paviršiaus, griebtasi laivo vidaus. Gelbėtojai, negalėdami kitaip prieiti, turėjo pradeginti laivo šonus, kad įsigavus laivo vidun, kame tarp šimtų prigėrusiųjų, buvo dar daug gyvų. Įsigavus laivo vidun, pradėta kelti gyvus ir negyvus augštyn. Tuos, kuriuose dar buvo gyvybės kibirkštėlė, skubėta pulmotorais ir kitomis mašinomis atgaivinti ir nugabenti į artimiausius ligonbučius. Lavonai buvo išnešami ant kranto ir kraunami artimuosna triobėsiuosna. Vienam triobėsyje prikrauta apie 700.

Žmonės piknikan važiavo šeimynomis arba taip giminių, pažįstamų buriais. Tat kai-kurios šeimynos visiškai išnaikintos. Vienoje šeimynoje žuvusių priskaityta septyni. Tula našlė turėjo tris dukteris. Jos visos nuėjo dugnan, ir senelė pasiliko viena. Kita našlė neteko savo dviejų dukterų. Kitur vyras prigėrė, o pati pasiliko, arba atbulai. Tėvas matė, kaip žuvo už kelių žingsnių duktė, sunus, bet negalėjo pagelbėti. Brolis išgelbėjo kelis, bet turėjo matyti, kaip sesuo žuvo bangose.

Nestoka ir pasišventimo, pasiaukavimo pavyzdžių. Ant laivo buvo daug mažų vaikų ir kudikių. Juos stengtasi visokiais budais išgelbėti. Viena motina, matydama, kad negali su savo kudikiu išsigelbėti, kudikį prikabino prie plaukusio medžio gabalo, o pati nuskendo. Sunus vieno muzikanto, grojusio ant "Eastlando," buvo artimame laive. Pamatęs, kad "Eastland" apvirto, sunus šoko valtin, ir, priplaukęs prie apvirtusio laivo, pirmu žmogum išgelbėjo savo tėvą, kurisai iš vandens ištraukta smuiką rankoje laikantis. Vienas vyras išgelbėjo savo šeimyną tuom, kad pati ir trįs jojo vaikai užsikabino jam už kaklo ir tokiu budu, gręsiant pavojui visiems keturiems nuskęsti, jisai priplaukė prie kranto. Reginių, kame vienas kitą, dažnai visai nepažįstami, stengėsi išgelbėti, galima priskaityti daugybė.

Lietuviai.

Kiek išviso žuvo su nuskendusiu laivu, kol-kas tikrai nežinia. Tarp nuskendusiųjų yra ir lietuvių. Sakoma, kad nuskendusių lietuvių skaitlius esąs didelis. Galutinas žinias galima bus tiktai vėliaus turėti. Tuom tarpu tarp nuskendusių yra žinomi:

Petronėlė Laurinaičiutė, 17 metų, 1329 W. 48th ct., Cicero.

Jozefina Rashinskaitė, 18 metų, 3327 Auburn ave.

Katrina Kasparitė, 18 metų,

1328 W. 49th ave., Cicero.

Liliana Kuzminskaitė, 18 metų, 49th ave., Cicero.

Boleslovas Svickas, 40 metų, 1517 W. 49th ave., Cicero; paėjo iš Kauno gub., Amerikoje apie 5 metai, Lietuvoje moteris ir du vaikai.

Tarp išsigelbėjusių yra:

Silverstras Petrokas, Cicero.

Jonas Gendietz, Cicero.

Aleksandra Daugintas, Cicero.

Michalina Daujotaitė, Cicero.

Žuvusiųjų surašė yra sekančios pavardės, panašios į lietuviškas:

Bender Charles, 4359 W. 25th pl.

Buckauskas Jurgis.

Danda Teresa, 1405 Karlov ave.

Jakubauskas Ignas, 17 metų, 4839 So. Lincoln st.

Kasper Wellie, 4817 So. Wood st.

Raiš....

Jokučič Agnes, 1907 Allport ave.

Alinskienė (ar Albinskienė) Klara, 1714 Bingham st.

Borowskis Jurgis, 560 W. 12th st.

Baulauskas (gal Paulauskas), 718 W. 19th st.

Guviutė Margarita, 23 metų, 4118 W. 25th st.

Jevorskiutė Julija, 17 metų, 30th st. ir Crawford ave.

Kasperskienė Agnė, 4920 W. 30th st.

Lewandowska Viola, nežinomas antrašas.

Poleta (gal Polyta) J., nežinomas antrašas.

Slavinskis Romanas, 30 metų, 4856 So. Racine ave.

Symanskiutė Josefina, 5024 W. 29th pl.

Veriliutė Ona, 20 metų, W. 20th st. ir 47th ave.

Zobkes (gal Zobkiutė) Ida, nežinomas antrašas.

Tarp nseurandamų surašė pažymėta:

Kasper H., 11 Loomis st.

Kapsa A. J., 4226 S. Sawyer av.

Kapsa Mrs., 4226 S. Sawyer av.

Duškevič Alena, 3444 W. 72nd st.

Katauski Rožė, 2437 So. Central Park.

Orbis Eleon. 2113 N. Western ave.

Ostrowska Marta, 5340 So. Hermitage ave.

Urban Anna, 5340 So. Hermitage ave.

Išsigelbėjusiųjų surašė yra sekančios pavardės:

Ausikis L. 25 m., 4314 W. 24th pl., guli St. Luke's gilonbutyj.

Begetuke Edna.

Galandas L., 5320 W. 26th st., guli Iroquois ligonbutyj.

Kliučinska Ona, 3042 Cullon av.

Kurdys Bessie, 2734 Kolin ave., guli Iroquois ligonbutyj.

Maragas.

Nepras M., 1917 So. Crawford ave.

Nepras Vincas, tas pats antrašas.

Rečas B., 430 N. Avers avee.

Simkas Julius

Vembitis Leo, 2648 So. Troy st.

Voketa Antonina, 1630 St. Louis ave.

Voketa su keturiais vaikais.

Leitmoniutė Ona, 2789 W. 38th st.

Leitmoniutė Elzbieta, tas pats antrašas.

Leitmoniutė Izabelė, tas pats antrašas.

Šulčaitė Margarita, nuo West Side.

Mokslo meto pradžia. Ateinantį panedėlį, rugpjučio 2 d., po vieno mėnesio vakacijų atsidaro Leveskio Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė Mokykla, 3106 So. Halsted st. Šioje mokykloje mokinama keturi kursai: prirengiamasai, prekybos kursas sulyg amerikoniško pliano, prekybos kursas sulyg rusiško pliano ir kalbos: anglų, lietuvių, vokiečių, rusų ir lenkų.

SLA. 132-ros kuopos išvažiavimas. Sekantį nedėldienį, rugpjučio 1 d., SLA. 182 kp. rengia Leafy Grove darže šeimyniską išvažiavimą. Žadama turėti nemažai įvairių žaismų. Tikimasi skaitlingo ir smagaus išvažiavimo.

Koncertas. Mark White Square parkutyje, 29-ta ir Halsted gatvių kertė, šį nedėldienį, rugpjučio 1 d., pradedant 7 val. vakaro rengiama beninis koncertas. Koncertas yra veltus.

Bračiulis išvažiavo. Advokatas F. Bračiulis praeitą utarninką išvažiavo rytų valstijosna, kame jisai žada prabutų apie porą savaičių. Iš Chicagos jisai išvažiavo tiesiog New York'an.

SLA. išvažiavimas. Praeitą nedėldienį Leafy Grove darže buvo SLA. Antrojo Apskirčio išvažiavimas. Dėlei lytingo oro, žmonių buvo nedaug. Pelno, manoma, mažai liksią. Kalbėtojais buvo pp. Pranas Golubickis ir Jonas Sakalas.

MUSŲ TAUTIEČIO PAGELBON.

Tarp musų, chicagiečių, gyveno ir dabar tebegyvena jaunas, gabus, darbštus vyras—šeimynos tėvas. Jojo vardas—Bronislovas Vargšas. Šiądien jisai guli ant mirtino patalo. Ne tik jisai pats, bet ir jo šeimyna yra suvarginta ilga liga. Sutaupintas skatikas senai jau ištirpo. Šelpė jįjį artimseni draugai, bet ir tie pailso.

Lai bus pavelytą į jus, gerbiamieji lietuviai, atsišaukti priejautos. Atliekamąji skatiką malonėkit siųsti "Lietuvos" Redakcijon.

Visi suaukautieji pinigai bus duoti Bronislovui Vargšui.

Dr. Graičiunas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Vyčių 17-tai kp. Talpiname vien atitaisymą. Kitos dalįs yra nereikalingu priedu.

p. M. Piepys, So. Boston, Mass. Dabar tai teismas tuos dalykus išriša. Jusų atsišaukimas taip pat yra žiauriai aštrus.

p. J. O. Širvydas. Jusų straipsnis mums prisiųstas. Jisai tilps sekančiame arba viename artimiausiųjų numerių.

p. J. K. M—as (Brooklyn, N. Y.). Prisiųstąjį rašinį peržiurėsime ir, jei galima, patalpinsime.

p. Reporteris (Gardner, Mass.). Tas pats.

Apgarsinimai.

Į LAUKUS.

Dabar yra tokis laikas, kuomet kiekvienas ilgisi laukų. Jis geidžia vėl pakvėpuot tyru oru, pasidžiaugt ramumu, valgyt gerą, gryną maistą. Jis nori pakeist triukšmingą miesto gyvenimą gyvenimu laukų. Męs norėtume jam patart paimt su savim Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro išvalymui ir palaikymui kuno išvalytu. Atmaina klimato ir maisto dažnai sugadina viduriuose virinimo systemą ir dažniausiai yra nusiskundžiama ant užkietėjimo vidurių. Šis vaistas pagerina apetitą, prigelbsti vidurių virinimui ir sudrutina ypatą. Jis paliuosuoja vidurių užkietėjimą ir sustabdo skausmus, kurie viduriuose randasi nuo gazų. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

.....

Netikėtas nusilpnėjimas labai greit pranyks po geram ištrynimui su Triner'io Liniment'u. Tas vaistas taipgi yra geras nervuotam galvos skaudėjimui ir skaudžiai gerklei.

NEBO DIENA.

Subatoj, liepos 31 d., yra paskirta mylėtojams gerų cigaretų, kad apvaikščiojus **Nebo Dieną**. Nebo ant tiek pagarsėjo, kad net prisiėjo paskirt subatą tukstančiams rukančių, kad jie tą dieną galėtų pasakyt savo artimiems apie Nebo gerumą. Tą dieną tamista galėsi susipažinti su Nebo, su išimtinai užganėdinančiais cigaretais. Tamista rasi džiaugsmą ir linksmumą Nebo kompanijoje. Draugai vaišins Nebo cigaretais ir tamista rasiesi užganėdintu. Nebo diena yra visiems, kurie reikalauja priimnių, vėsių ir užganėdinančių cigaretų.

Pristok prie daugumos ir linksminkis Nebo dienoje. Prašyk savo draugų Nebo cigaretų, jie visada jų turi. Patrauk vieną dumą ir busi linksmas Nebo dienoje, o taipgi ir kasdien paskiaus.

---

†

Pasimirė Juozapas Kontienis liepos 24 d. 1915 m. Jis turėjo 31 metus. Paeina iš Dagių kaimo, Sėdos parapijos, Telšių pav. ir Kauno gub. Liepos 27 d. su bažnytinėmis apeigomis tapo palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliudime moterį ir 6 metų sunų. Giminės ir pažįstami, kurie norėtų daugiaus apie mano vyro mirtį sužinot, atsišaukite šiuo antrašu:

Eva Kontienis,
3236 So. Emerald ave., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Męs duodame visokius darbus jų ieškantiems.

Reikalavimai.

Reikalingas partneris į saliuno biznį. Saliunas yra ant gero kampo miesto Chicago Heights; biznis yra geras ir nuo senai išdirbtas. Buvęs partneris, turi išvažiuoti užimti vietą po mirusio savo tėvo ant farmos; todėl jo vieton pajieškau kito partnerio, arba galima jam parduoti visą biznį.

Joseph Rodowick,
1501 Wentworth ave.,
Chicago Heights, Ill.

Reikalaujam žmonių su mažu kapitalu pirkimui žemės. Turėdamas $100, gali pirkt 40 akrų derlingos žemės ir tuojaus gaut darbo lentų pjovyklose. Darbas atsakantis, gera mokestis. Didelis listas išdirbtų farmų dovanai. Dėl platesnių žinių kreipkitės pas:

Chas. Zekas & Co.,
127 N. Dearborn st., Room 808.
Chicago, Ill.

Reikalingas:—vyras, kuris norėtų vakarais užsidirbt pinigų. Neatitraukdami jo nuo jo kasdieninio darbo, męs išmokinsime, kaip galima lengvai uždirbt pinigus tarp savo draugų ir pažįstamų. Jeigu Tamsta nori pagerint savo buvį ir nori žengt pirmyn šioje pasaulėje, tai rašyk pas mus, o męs prisiųsime pilną išaiškinimą. Patyrimai nereikalingi. Męs Tamstą išmokinsime visko ir tas nieko nekaštuos.

Manager,
Room 35, 154 W. Randolph st.
Chicago, Ill.

Reikalingas partneris į hotelio biznį. Vistiek—butų vedęs ar nevedęs. Gali atsišaukt, kad tokiame biznyje nebuvęs, bile tik teisingas vyras. Biznis gerai eina ir galima tapt turtingu. Aš vienas negaliu visko atsakančiai prižiurėt, tai užtai jieškau partnerio.

J. Bernotas,
1123 W. Madison st., Waldo Hotel.
Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau J. Zinkevičių, Suvalkų gub. Gyveno Scotland. Meldžiu atsišaukti adresu:

P. Stankevičiutė,
Box 167, Baldwinsville, Mass.

..Pajieškau darbo į kepyklą (pėkanę) už pirmą, arba už antrą ranką. Aš esu blaivus ir atsakančiai išpildau savo darbą. Noriu gauti darbą mažame miestelyje, ant čysto oro. Kam reiks tokio darbininko, kreipkitės šiuom adresu:

Kazimieras Lukoševicz,
4354 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau Jurgio Jurgino, kuris kokie 8 metai gyveno Chicagoje, o paskui išvažiavo Indianos valstijon, ir Antano Pociukaičio, kuris buvo Apveizdos Dievo parapijos sekretoriumi ant 18-tos gatvės. Jie patįs, ar kas juos žinotų, meldžiu greitai atsišaukt, nes turiu svarbių reikalų.

Joe Gedwill, Ellis Prarie, Mo.

Pajieškau savo draugo Jono Vinskaus, Naujasėdžių kaimo, Pagirių parap., Vilkmergės pav., Kauno gub. Pirmiaus jis gyveno Milwaukee, o dabar nežinau kur randasi. Meldžiu atsišaukti, nes turiu svarbų reikalą. Atsišaukti adresu:

Frank Sydlovski,
193 E. Main st., Amsterdam, N. Y.

Pajieškau savo brolių Jono, Aleksandro ir Felikso. Visi paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Triškių valsč., Vainočių kaimo. Pirmiaus gyveno Minn. valstijoj. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti ant šio adreso:

Mr. Dominik Gaudešu,
28 N. 9th st., Kansas City, Kans.

Pajieškau savo brolio Klemenso Žilio, paeina iš Kauno gub., Panevėžio pavieto, Penayos valsč., Plukių kaimo. Jei kas žinotų, kur jis randasi, malonėkite duoti žinią antrašu:

Grasė Žilutė,
2002 St. Clair av. N. E. Cleveland, O.

Pajieškau brolio Andriaus Marcinkevičiaus, jis vadindavos O. J. Mitchel. Apie 20 metų Amerikoj, pirmiaus gyveno Waukegan, Ill. Yra tarnavęs kariumenėj Amerikoj ir yra dalyvavęs karėj Pilipinuose. Paeina iš Elksnikiemio kaimo, Pagremonių gmino, Prienų parap., Starapolės pavieto, Suvalkų gub. Jis pats, ar kas apie jį praneš, gaus dovanas $5.00.

Katrina Marcinkevičiutė,
3259 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda:—bučernė ir grosernė ant 2306 Blue Island ave. Priežastis pardavimo—savininkas išeina į savo locnus namus Pullmanan. Kas norėtų pirkt, atsišaukt ant šio antrašo:

2306 Blue Island ave., Chicago, Ill.

BARGANAS UŽ $1,800.00.

Įmokėk $500, o likusius ant išmokėjimo. Patįs gyvenkite pirmame fliate ir imkite randą už antrą fliatą. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stuba. Vienas fliatas turi 6 kambarius, o kitas fliatas turi 4 kambarius. Gražus, ilgas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.

Olszewskio Bankas.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusius ima lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Banken, 3252 So. Halsted st.

KRIAUČIŲ KIRPIMO MOKYKLA.

Mokinama vyrus, merginas ir moteris kirpti moteriškus kotus, sijonus, jekes, dreses, išsiuti guzikams skylutes. Mokykla atdara vakarais nuo 6 iki 9.

Blecks School,
3302 So. Morgan st., Chicago, Ill.

SU PILVO SKAUDĖJIMU -

Be abejo, nuo senai ieškojai palengvinimo. Nesiduok suvedžioti. Nedaryk bandymų. Vartok

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

[SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS]

ir umai pajusi jo sveikinančią ir stiprinančią veikmę. Jisai ypač rekomenduojama gydymui **nervišku mo, dyspepsijos, nuolatinio sukietėjimo, laikinio drugio ir sustingusių jaknų.** Senstantieji, seni ir silpni žmonės ras jį labai geru. Kaina 75c.

Odos sveikumas daug priguli nuo muilo gerumo. Mes patariame vartoti

SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP

[Severos Gydantis Odinis Muilas]

del kasdieninio vartojimo, praustantics, maudanties, galvą trenkant. Kaina 25c.

Skaityk, ką Mrs. Martin Pagac iš Moquah, Wis. mums nesenai parašė: "Aš noriu jums padėkoti už jusų Severa's Balsam of Life. Aš turėjau trukdėsį su savo pilvu, bavau silpna ir neturėjau jokio apetito. Suvartojus 1 butelį Severa's Balsam of Life visi tie trukdėsiai dingo. Meldžiu paskelbti apie tai laikraščiuose del naudos tų, kurie panašiai kenčia."

Visi aptiekininkai parduoda Severa's Preparations (Severos gyduoles). Žiurėk, kad butų Severos. Jei savo apylinkėj negalėsi jų gauti, tai rašyk tiesiog

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis Yra Dvi Naujos

Mildos Salės

Šios dvi salės yra Mildos Teatro name.

Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šioje atsibuvą didesni baliai, bankietai ir šokiai.

Didesniem baliam, ant kurių laukiama skaitlingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir stalai svečiam pasėdėti smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyt, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasišokti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

Viena Salė.	Šiokiom Dienom	Subatomi ir Šventomi Dienomi
Paprastiem šokiam (baliam)	$10.00	$15.00
Baliam su programu, nevartojant gėrimų	14.00	20.00
Baliam be programo, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	20.00	30.00
Abidvi Salės Vienam Baliui.		
Baliam be programo, gėrimus vartojant	25.00	45.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	30.00	50.00
Draugijų reguliariški mitingai		5.00

Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį. Jei reikia, gali turėti kuknią virimui, torielkas, peilius, šaukštus, staltieses ir t. t. už primokėjimą $5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

Geri Laikai Vėl Ateina.

Prie Republikoniškos Administracijos, per 12 metų, Amerikoje buvo geri laikai. Bizniai plėtojosi, fabrikai užė, visi darbininkai dirbo ir kiekvienas uždirbo gerus pinigus.

Bet Demokratai, paėmę valdžią į savo rankas, nualino tuos gerus laikus. Tukstančius fabrikų, geležinkelių ir kitokių biznių privarė prie bankruto. Fabrikai visur apsistojo, šimtai tukstančių žmonių liko be darbo, namų ir lotų kainos nupuolė, žmonės apsistojo statyti ir pirkti namus, viskas užmigo ir daugumą Amerikos gyventojų badas prispaudė, o prasidėjusi Europos karė dar didesnį apsistojimą čia padarė.

Bet nėra to blogo, kad neišeitų ant gero. Besitęsiant karei, Europai pritruko ginklų, mašinų, trokų, karų, drapanų ir duonos, o tą viską galima gauti Amerikoje. Ir štai dabar jau pradeda ateiti iš Europos milijoniniai užsakymai ant amunicijos, automobilių, trokų, karų, drapanų ir visko, ko tik kariaujantiems reikalinga, ir jau diduma fabrikų dirba dieną ir naktį, kad suspėti tuos užsakymus išpildyti, ir tų užsakymų kasdien ateina vis daugiau taip, kad Amerikoje visi fabrikai vėl eis, kaip Republikonų laikuose ėjo. O ateinantį metą bus rinkimai naujo Amerikos prezidento, ką galima užtikrinti, kad Republikonas bus išrinktas, nes jau žmonėms Demokratų valdžia giliai inkirėjo. Taigi Amerikoje vėl bus geri laikai, ir gal dar geresni kaip kada nors buvo.

Todėl dabar prisirengkime, kad atėjus geresniems laikams galėtume iš jų pasinaudoti.

Atminkite, kad laikams pagėrėjus, pakils kainos geresnių biznio properčių. Todėl dabar, kol yra žemos kainos, užpirkite sau propertes geresnėse biznio vietose, nes laikams pagėrėjus jų kainos pasidvejos.

Geriausia biznio vieta yra Halsted St. tarp 31-mos ir 34-tos gatvių. Kainos properčių čia dar yra labai pigios. Lotą čia dar galima pirkti už $3,000, gerą namą su štoru dar galima pirkti už $7,000. Antai ant Ashland ave. tarp 43-čios ir 46-tos, kur yra daug prastesnė biznio vieta, moka už lotus ir namus du syk daugiau kaip čia. O Halsted St. yra daug geresnė biznio vieta už Ashland ave. Kožnas tą mato. Todėl atminkite, kad ir čia kainos greitai pakils, ir kas dabar spės nusipirkti, netrukus gaus dvigubus pinigus.

Męs turime čia pardavimui keletą gerų biznio namų ir lotų, ir parduodame ant taip lengvų išmokesčių, kaip niekas kitas visame mieste negali parduoti. Kodėl? Todėl, kad męs nereikalaujame pinigų, mums rupi, kad šią geriausią biznio vietą lietuviai užgyventų, o ne svetimtaučiai.

Šios Propertes Visos Yra Ant Halsted St., Tarp 31-mos ir 33čios. Parsiduoda Lengvomis Išmokestimi.

Lotas ir medinė 5 ruimų stuba $3,600
Įmokėk $600, rešta ant lengvų išmokesčių.

Dviejų augštų medinis namas. Pirmas augštas geras štoras ir 4 gyvenimui ruimai; antras augštas du p agyvenimai, neša randos $75.00 per mėnesį, per metą $900.00. ..... $7,000
Įmokėk tik $1,000, o reštę pati randa išmokės.

Dviejų augštų murinis manas. Pirmas augštas geras štoras ir 4 gyvenimui ruimai, antras augštas aštuoni puikus ruimai. Užpakalyje yra geras tvartas ir angliam sklodas. Kaina $8,000
Įmokėk tik $1,000, rešta pati randa išmokės.

Didžiausias naujai statytas ant 3 lotų murinis namas, 75 pėdų platus, 135 pėdų ilgas, prirengtas užstatymui antro ir trečia augštų, tinkamas didžiausiam departamentiniui štorui. Užima beveik pusę bloko. Kaina $36,000
Neša randos per mėnesį $300, per metą $3,600, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus ir propertės lieka dykai.
Įmokėk tik $8,000, o reštą pati randa išmokės. Šiame name bile dieną bus didžiausias departamentinis štoras.

3 augštų naujai pastatytas ant 2 lotų puikiausias namas, 50 pėdų platus, 115 pėdų ilgas; pirmas augštas štoras, antras ir trečia augštas 4 flatai. Kaina.. $48,000
Neša randos per mėnesį $435.00, per metą $5,220.00, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas lieka dykai.
Įmokėk $10,000, o reštą pati randa išmokės.

Tušti lotai ant Halsted tarp 31-mos ir 33-čios po .. $3,000

Atminkite kad šių visų propečių kainos netrukus pasidvėjos. Dabar yra laikas jas užpirkti kol pigios.

Lotai ir Namai Ant Pašalinių Gatvių.

Lotai ant Racine ave., tarp 33-čios ir 34-tos gatvių po ..... $ 450
Lotai ant Emerald ave., tarp 30-tos ir 31-mos po.. $ 700
Vienas lotas ant Throop st. priešais šv. Barboros lenkų bažnyčios už ..... $ 800
6 ruimų murinis namas ant Lime st. už $1,700
Dviejų pagyvenimų murinis namas, ant Lime st. už $2,000
Dviejų p agyvenimų namas ant Lime st. apačia medžio, viršus muro, už $1,900
Du namai ant Parnell ave., priešakyje 6 kambarių murinis, užpakalyje 2 augštų, 2 p agyvenimų medinis, neša randos $40.00 per mėnesį už $4,200
6 ruimų medinė stubelė ant Parnell ave. tik $1,000
Du puikus muriniai namai ant Normal ave., neša randos $48.00 ant mėnesio, parsiduoda už $4,000
Ant Wallace st. du lotai, ir dviejų augštų murinis namas, du pagyvenimai, po 4 ruimus kiekvienas už $3,850
Ant Wallace st. 6 ruimų murinis namas už $1,900

Visos šios propertės parsiduoda lengvomis išlygomis.

A. Olszewski Bank

3252 So. Halsted St. Chicago

Prigelbėkit Lietuvai!

"Lietuvių Draugijos" atstovas p. Šimkus, renkantis Amerikoje aukos naudai badaujančių Lietuvoje brolių, įdavė musų Redakcijai dailių dipliomų-paliudijimų tiems, kurie pastos "Lietuvių Draugijos" nariais-šelpėjais.

Kiekvienas sudėjęs ant Tėvynės aukuro auką dviejų doliarių skaitysis "Lietuvių Draugijos" nariu-šelpėju ir gaus šitą dailų dipliomą-paliudijimą su gerb. atstovo parašu.

Tie, kurie neturės progos asmeniškai įteikti savo aukų gerb. atstovui, gali prisiųsti jas į musų redakciją. Redakcija išsiųs aukautojams dipliomus-paliudijimus, o aukas perduos "Lietuvių Draugijos" atstovui.

Siunčiant pinigus, reik aiškiai pažymėt aukautojų vardus.

Prigelbėkite nukankintai Tėvynei jos dideliam varge! Podraug įgykite sau ir ženklą-paliudijimą atminimui šių svarbių istoriškų laikų!

"LIETUVOS" REDAKCIJA.

Parsiduoda:—Puikiausias Locomobile Limosinas, 6 cilindrų, 50 arklių spėkos, 7 pasažieriams, brangiausio darbo, geriausiame padėjime, tarp kaip naujas. Kaštavo $6,750, parsiduoda už $1,800. Turintis šį automobilių gauna pirmenybę visuose pagrabuose, parodose ir t.t.

Taipgi parsiduoda Welch Detroit 7 pasažierių touring automobilius geram padėjime, tvirta mašinerija, gali važiuoti kad ir prasčiausiais keliais. Kaštavo $3,500, parsiduoda už $500. Atsišaukit pas

DR. KULIS,
3259 So. Halsted Gat., Chicago, Ill
Telephone Yards 1532.

"Mano sveikata buvo visiškai nusmukusi," rašo F. Gagnon'as. "Aš turėjau apleist darbą, taip buvau nusilpnęs. Dabar gi, pasidėkavojant Sargol, aš išrodau, kaip naujas žmogus. Aš įgavau 22 svarų bėgyje 23 dienų."

"Sargol man priaugino 10 svarų bėgyje 14 dienų," W. O. Roberts sako. "Jis privertė mane gerai miegot, skanėtis maistu, žiugeidaut ir gerėtis darbu."

PILNAS, STIPRAS IR DAILUS KUNAS.

"Dar prieš tą laiką, kuomet aš pradėjau vartot Sargol, žmonės mane vadindavo sudžiuvėliu, bet dabar tas vardas yra permainytas. Visas mano kunas yra stiprus. Man priaugo 13 svarų sunkumo ir dar vis priauga. Aš išrodau, kaip naujas žmogus," pasakė kitas žmogus, kuris tik ką buvo pabaiges Sargol vartot.

Ar ir Tamsta norėtum taipgi greitu laiku laimėt nuo 10 iki 30 svarų gerų, stiprių raumenų, riebumu ir muskulinių audinių tarp Tamstos skuros ir kaulų?

Nesakyk, kad tas negalima padaryt. Pamėgink. Pavelyk mums prisiųst Tamstai uždyką 50c pačkelį Sargol'o ir parodyt, ką jis gali Tamstai padaryt.

Daugiaus pusės miliono liesų vyrų ir moterų noriai tą išmėgino ir patyrė, kad Sargol atneša pageidaujamas pasekmes, padaro liesius žmones riebiais ir tokiuose atsitikimuose, kur nickas kitas negelbėjo ir tas yra liudyjimu, kad mes daroma milžinišką biznį. Tai nėra astri dieta, kuno kremai, masažai, alicjai, nei emulsijos, bet tik paprastas, naminis gydymas. Šiadien iškirpk kuponą, ir prisiųsk jį, reikalaudamas pačkelio uždyką, įdėdamas sidabrinį dešimtuką apmokėjimui krasos kaštų etc.

Adresas Sargol Co., 356—G, Herald Bldg., Binghamton, N. Y. Imk Sargola prie valgių ir dabok jo veikmę, ir tas Tamstai viską apie Sargol'a papasakos.

Šis kuponas su sidabriniu dešimtuku, apmokėjimui krasos kaštų už persiuntimą pačkelio etc. ir išreiškimui pasitikėjimo, įgalioja kupono savininką prie vieno 50c pačkelio Sargol uždyką. Adresas: The Sargol Co., 356—G, Herald Bldg., Binghamton, N. Y.

Vėsiausia vieta Chicagoje Tai

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Todėl į šitą Teatrą ir daugiausiai žmonių atsilanko, kad čia ir karščiausioje dienoje yra vėsu. Mat šitas Teeatras turi geriausią ventiliacijų sistemą, kurios pripildo jį šviežiu ir vėsiu oru kas minuta.

Ir da Todėl

Į šį Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia už 5c mato gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomis 2 val. po pietų.
Jei nori linksmai praleisti valandą laiso laiko ir atsivėdinti vasaros karščiuose, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Naujas Savaitinis Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADĖJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00

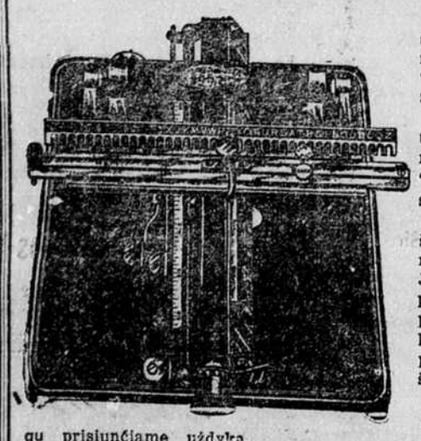
Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60

Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Katalioga rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Geriausi Karioutojai, Tėvynėje

niems. Gaukite jo iš savo aptiekos. įgija savo išsilavinimą Vokietijos universitetuose. Čia jie yra mokinami išvystyti savo kuną kaip ir protą. Tarp gerų dalykų, jųjų išmintingų profesorių patariamų, yra vidutiniškas vartojimas selyklo ir apynių alaus kaip

ALMA MATER

Šisai nesulyginamas alus yra pasekmė 50 metų alaus darymo žinojimo, paremto pavyzdinga 20-to šimtmečio įstaiga. Tai yra geriausis alus iš visų, kurie yra pagaminami iš geriausių miežių ir apynių, augančių pasaulyje. Užsisakykite dėžę šiadien.

Telefonuokite Calumet 5401 tūsyk.

McAvoy's Malt Marrow yra specialė sutaisa iš selyklo ir apynių sveikatai įgyti ir atgaivinti. Puikus tonikas ligoniams ir se-

McAVOY BREWING CO., CHICAGO, ILL

"DRAUGAS"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

AR NORI UKĘ PIRKTI?

Jeigu nori ukę pirkti patogioj vietoj ir geros žemės už nužemintą kainą, tai neatbutinai greitai rašyk laišką prašydamas plačių paaiškinimų apie žemes Rusk County, Wisconsinoje, lietuvių ukininkų kolionijoje. Antrašas:

D. B. Pratapas,
Hawkins, Wis P. O.

DIDELI PINIGAI ANT DVIVAISĖS ŽEMĖS.

Čia yra proga dėl uždarbaujančio pagerint savo buvį įsigyjimu ukės. Mažas įmokėjimas nupirks Tamstai ukę Arkansas ar Louisianos valstijose, kur iš Europos žmonės randa didelę laimę ant iš po nukirstų miškų žemės, kuri parsiduoda nuo $12 iki $15 už akrą. Pasakyk mum Tamstos tautystę ir pavelyk mum duot Tamstai nurodymus apie Tamstos vienGenčius, kurie rado laimę tose valstijose lengvo klimato stovyje. Reikalauk šiądien pilnų nurodymų. L. M. Allen, P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago. (2)

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius darželius, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Katalioga Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted ctr., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116	**ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl.	$2.00
	Kietais audimo apdarais	2.50
2117	**ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl.	3.00
	Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais	4.00
2118	**ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274.	6.00
2119	**ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Moroc.. skura	7.00
1219	Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Pasibaigti?	.35
	Apdaryta.	.50
1220	Kaip Gyvena Augmesys?	.35
1221	Kiek Senovės Graikai ir Romenai.	.20
1250	Nemątomi Priešai ir Draugai žmonių.	.30
1256	Oras, Vnduo, Šviesa ir Šiluma.	.40
1261	Paėjimas Organiško Svieto.	.35
1271	Senų Gadynių Išnykę Gyvi Sutvėrimai.	$1.00
	Apdaryta.	$1.25
1299	žvėrys ir žmogus. $1.00. Apdaryta.	$1.25
1311	Airija. Lapai iš istorijos Airijos.	.15
1335	Chinija. Iš istorijos Chinų.	.35
1349	Ethnologija arba Mokslas apie žemės Tautas.	$2.00
	Apdarta.	$2.50
1358	Gadynė Šlėktos Viešpatavimo Lietuvoje.	$1.50
	Apdaryta.	$2.00
1360	Gyvenimo Mokykla. $1.25. Apdaryta.	$1.50
1380	Istorija Abelna. Tomas I. $1.00. Apdaryta.	$1.25
1382	Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos.	$1.00
	Apdaryta.	$1.25
1383	Istorija Chicagos Lietuvių. $1.00. Apdaryta.	$1.50
1386	Iš Muzikos Srities.	.10
1387	Iš Mano Atsiminimų. 75c. Apdaryta.	$1.00
1419	Kultura ir Spauda.	.45
1428	Lenkai Lietuvoje.	.15
1435	Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje.	.50
1480	Raštо Istorija. $1.00. Apdaryta.	$1.25
1510	Tikėjimų Istorija. Apdaryta.	$5.00
1511	Trumpa Senobės Istorija. $1.00. Apdaryta.	$1.25
1600	Apie Turtų Išdirbimą.	.35
1605	Aukos Karės Dievui.	.10
1660	Kaip žmonės su Ponais Kovojo.	.10
1668	Ko Mums Reikia Pirmiausiai?	.20
1680	Labdarybė Pirmiaus ir Dabar.	.10
1690	Moteris ir Jos Vieta žmonijoje.	.15
1709	Priedelis prie Lietuviškojo Klausimo.	.10
1730	Tautiškos Politikos Knygynėlis.	.10
1863	Auginimas ir Maitinimas Mažų Kudikių.	.10
1884	Dziova ir Alkoholis.	.10
1900	Hygiena. Daktariška Knygelė.	.35
1954	Pamatas Visokiai Reformai.	.30
2001	Angliškos Kalbos Vadovėlis.	.25
2038	Kaip Rašyti Laiškus, Lietuviškoje ir Angliškoje Kalbose.	.75
	Apdaryta.	$1.00
2055	Lithuanian Self-Instruction.	.50
2084	Rankvedis Angliškos Kalbos. $1.25. Apdaryta	$1.50
2085	Rankvedis Gromatų Rašymui.	.35
2131	Arithmetika. Knyga Išsimokinimui Rokundų.	.25
2241	Gamtos Pajiegos. 50c. Apdaryta.	.75
2266	Koks Privalo Buti Vaikų Auginimas?	.20
2398	Žinynas. Knyga žinių. $1.50. Apdaryta.	$2.00
2401	Dekliamacija ir Sceniškoji Mimika.	.10
2458	Tikri Juokai. Lietuvių Pasilinksminimui.	.50
2496	Lietuviškas Sapninykas. 50c. Apdarytas.	.70
2506	Naujas Pilnas Orakulas. $2.50. Drutuose apdaruose.	$3.00
2516	Paslaptys Magijos bei Spiritizmo.	.50
2532	Svieto Pabaiga.	.10
2558	Kalendorius "Lietuvos" 1896 metams.	.05
2617	Tikyba ar Mokslas?	.50
2629	Žydų Likimas Gudijoje.	.05

NB. Ant sekančių knygų perkupčiams duodame tokį pat rabatą, kaip ir ant "Lietuvos" išleistų.

128	Iš Gyvenimo Samojėdų.	.10
266	Olga Ljubotavičiutė.	.10
296	Po Priedanga Šventenybės.	.25
825	Patkulis. Politiška tragedija.	.20
1274	Spėka ir Medega. $1.50. Apdaryta.	$2.00
1988	Tikras Ženybinis Gyvenimas.	.25
2120	Žodynėlis. Angliškai-Lietuviškas.	.30
2191	Trumpa Geografija.	.25
2590	Dangaus Augštumas ir žmogaus Senumas.	.15
2593	Dievas, Dangus ir Pragaras.	.10
2596	Gyvenimas Šv. Tėvo Popiežiaus Benedikto IX.	.25
2626	Vaisės Kristaus pas Popiežių.	.05
2895	Biblija.	$2.50

MAŽI AUKSO ALTORĖLIAI.

2901	Mažas Aukso Altorėlis.	.50
2902	" " "	.60
2903	" " "	$1.00
2904	" " "	$1.25
2905	" " "	$1.00
2906	" " "	$1.50
2907	" " "	$1.75

Taipgi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., -:: CHICAGO, ILL.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir brangiaus.

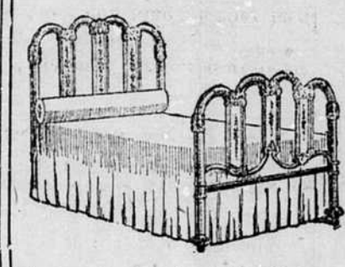
Valkų siutai $2.50 iki $7.50.

Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

JAUNŲJŲ ATYDAI.

Norintieji nusipirkti puikius, tvirtus, gražiai padirbtus, naminius rakandus (Furniture) nužeminta kaina, tegul atsilanko į musų krautuvę, kur ras didžiausį pasirinkimą visokių namie reikalingų daiktų.

Lovos pirmiau buvo $12.00 dabar	$ 8.00
Dideli, gražus stalai pirma buvo $24.00, dabar	10.00
Puikus virimui, bei kepimui gazu pečiai	9.00
Geras anglims ar medžiams pečius	25.00

ir daugybė visokių namuose reikalingų rakandų, taip pat labai pigiomis kainomis.

Nepamirškite kad dar turime užsilikusių ledaunių (Ice Box) ir kudikiams vežimėlių (Baby Carriage), kuriuos dabar parduodame labai pigiai.

Atkreipiame atydą, kad pirkdami pas savuosius pakeliate lietuvišką pramonę ir abelną gerbuvį visų lietuvių.

Patėmijame, kad pirkdami pas mus nebusite nuskriausti arba apgauti; musų tavorai yra atsakanti ir visuomet bus jumi sąžiniškai tas pats tavoras atvežtas, kurį pasirinksite.

Reikalaujantiems duodame lengvais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

SIUTAI.

Dabar laikas pirkti dailias drapanas, ir pigiai. Dienos yra gražios. Kožnam miela išvažiuoti į laukus pasibovinti. Dar mieliaus yra, jeigu turi gražų siutą išvažiavimui. Kainos labai žemos, ir kožnas gali nusipirkti.

Siutai $28, $26 ir $25 dabar $19.75

Taipgi turime daug siutų nuo $5.00 iki $20.00

Pasiskubink, kolei pasirinkimas dar geras.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Bell System

Ar Jųs Plianuojate Pardavimo Kompaniją?

Leiskite Bell telefonui pagelbėti jums. Svarbu, kad jųs pasiektute pirkėją greitai—kol apgarsinimų literatura ir laiškai dar švieži jojo atmintyje.

Jųs galite pasiekti daugiau žmonių į trumpesnį laiką per Bell Vietinės ir Tolimos Distancijos Telefoną negu kokiu nors kitu keliu.

Telefono kelias įgija pasekmes—tatai pamąstyk apie laiką, pinigus ir energiją, ką jisai sutaupina.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Josepn J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užlaikymui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus maininome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėn antrašu.

KAS NORITE?

Atsižinoti apie moterų higieną ir jų ligas, skaitykite

Knyga dydžio 5 1-2 x8 colius

Tai yra naudingiausia knygą moterims ir kiekviena privalo ją turėti. **Su paveikslais.** *Prisiųsk 25c krasos ženkleliais, o tuojaus aplaikysite tą knygą ir naudingą knygą. Adresuokite.*

M. G. VALASKAS
349 Kensington Ave. Chicago

PHONE DROVER 4247

Dr. J. JONIKAITIS

MEDIKAS IR CHIRURGAS

4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina paspo.tus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro geral, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus. paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	
Phone Canal 1203	Tel. Austin 737
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Lietuviškų KnyguKrautuvė.

Mylėtojai gerų knigų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

Attorney & Couns for a: Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., C hago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halstad St., arti 31-n)
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas pas mus da galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj

VIENYBE LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m.
Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai
Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. X.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Ryteliais virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis

Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone Drover 5052

DRANGELIS & SAPRANAS

Liet vial Daktarai-Dentistai
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare
3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam biznui. Parsiduoda už $3,500.00
3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00
Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PIGIAI PARSIDUODA.

2 fliatų medinis namas (2957 East 81st st.) Chicagos dalyje Cheltonham (arti 81-mos gat. ir naujojo bulvaro). Įtaisyta gazas, toiletai, tvartas, gražus kiemas, papuoštas medžiais. Gyvenk vienam fliate ir imk randą už kitą fliatą. Kaina $2,500. Mažas įmokėjimas, likusioji dalis taippat, kaip randa. Kreipkis ar rašyk:

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro ji daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,

Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiurėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Kningų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALD — **3249-53 South Morgan Street** — ALD
CHICAGO, ILL., U. S. A.

GAMTOS ISTORIJA

Pagal Pov. Bert, vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga 3 dalyse: I dalyje telpa aprašymas įvairių gyvulių; II dalyj—aprašymas visokių augalų; III dalyj—apie akmenis ir žemę. Trumpai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, aiškesniam supratimui telpa 126 paveikslėliai: žmonių, paukščių, gyvulių, žvėrių, žuvų, vabalų, žolių, augalų, akmenų ir t.t.

Gamtos istorija yra labai žingeidi ir kiekvienam žmogui reikalinga pažinti. Gamta—tai visų gyvunų motina, todėl mes ją privalome geriausiai pažinti—studijuoti gamtos mokslus. Kas nepažįsta gamtos, jos įstatymų, tas nesitaiko prie gamtos, ir tokis neilgai gyvena, nyksta ir žuva. Užtai reikia pažinti gamtą, jos gražumą ir paslaptis. Knyga Gamtos Istorija yra gražiai ir aiškiai atspausta, 210 pusl. Popieros viršais. Kaina ..... 50c.
Ta pati drutais audimo viršais ..... 75c.
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės krautuvėn:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd str., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.

(Kampas 34 tos)

Chicago, Ill.

Canal 2113

DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

EVESKIO MOKYKLA — Prekybos ir Kalbu — Dienine ir Vakarine

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradines iki augščiausiai	Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų — KALBOS
Arimetika	
Augštesn. Matematika	Knygvedyste Gražrašt.
Istorija, Geografija	Laiškų rašymas
Politiška Ekonomija	Prekybos teisės ir tt.

G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE THE SUN.

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyciomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbo mokytisbe mokytojo(apdaryta) **$1.00**
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..**35c**
Viso $1.60

Kas atsius iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderi, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City